

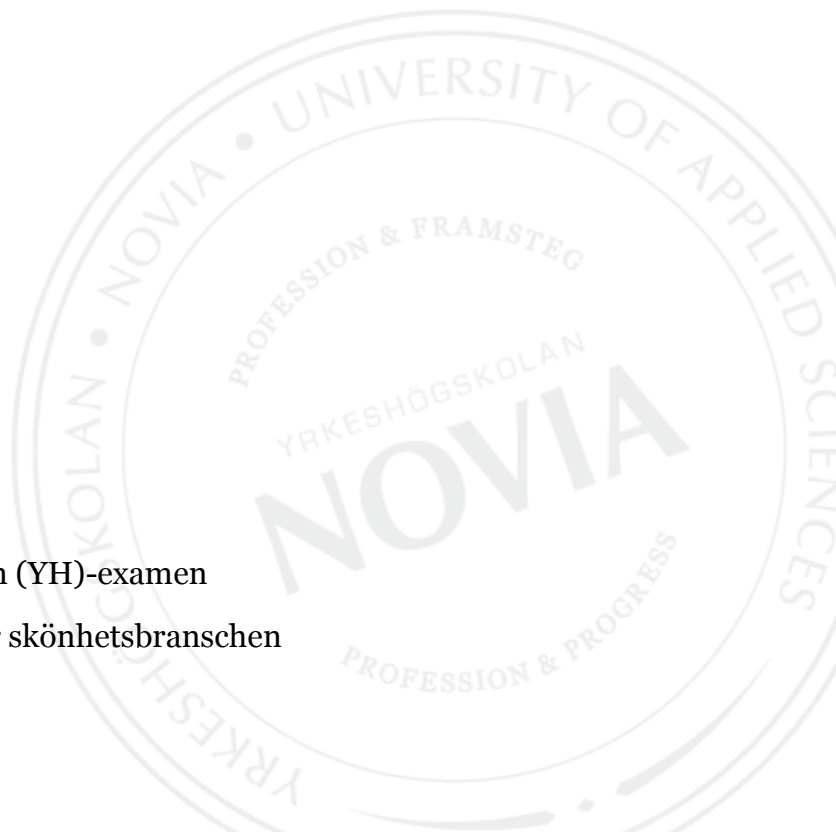

Historisk stil i ny tappning

En praktisk studie om en Estenoms moderna vision av historisk stil och skönhet

Asta Lopatin-Nezaj

Examensarbete för Estenom (YH)-examen
Utbildningsprogrammet för skönhetsbranschen
Vasa 2013

EXAMENSARBETE

Författare: Asta Lopatin-Nezaj

Utbildningsprogram och ort: Skönhetsbranschen Vasa

Handledare: Jaana Ylimartimo-Nyback, Anna-Lotta Mörk

Titel: Historisk stil i ny tappning – en praktisk studie om en Estenoms moderna vision av historisk stil och skönhet.

Datum Hösten 2013

Sidantal 41

Bilagor 3

Abstrakt

Syftet med denna studie är att på modeller skapa nytolkande stylingar av tre kända kvinnor från historien. Detta görs för att visa hur man genom styling kan få överfört stilen på dessa tidlösa ikoner till 2000-talet. Mitt syfte är också att jag själv ska få göra ett så kreativt examensarbete som möjligt inom mina egna preferensramar. Det här ska resultera i en inspirationsbok för personer inom branschen och andra som kan vara intresserade av skönhet och mode.

Detta är en kvalitativ studie som utförs med hjälp av datainsamlingsmetoderna styling och fotografering av tre olika modeller som blivit stylade på nytolkande sätt baserade på tre historiska kvinnor, som är Kleopatra, Marie-Antoinette och Mata Hari. I arbetet används dataanalysmetoden bildanalys. Respondenten visar upp en inspirationsbok med fem till sju olika bilder för varje styling.

På bilderna kan man se respondentens nytolkande stylingar. Nytolkningarna har genomförts med hjälp av smink, hårstyling och klädstyling och blivit förevigade genom fotografering. I tolkningen kan man läsa motiveringarna till bildernas olika element, som är en kombination på fakta från de teoretiska utgångspunkterna och den egna visionen. Respondenten har således fått göra ett mycket kreativt examensarbete som resulterat i en inspirationsbok.

Språk: Svenska Nyckelord: Historia, nytolkning, kvinnor, skönhet, mode, styling, smink, hår, Kleopatra, Mata Hari, Marie-Antoinette

BACHELOR'S THESIS

Author: Asta Lopatin-Nezaj

Degree Programme: Beauty and Cosmetics Vasa

+Supervisors: Jaana Ylimartimo-Nybäck, Anna-Lotta Mörk

Title: Historic style with a new twist – a practical study of an Estenom's modern vision of historic style and beauty.

Date Autumn 2013

Number of pages 41

Appendices 3

Summary

The purpose of this study is to create newly interpreted stylings on models of three well known women from history. This is done to show how it is possible timeless styleicons in to 2000's style. The purpose is also that I get to make as creative a study as possible, with my own conditions. The result will be an inspirational booklet for people in the beauty business and for other people who are interested in beauty and fashion.

This is a qualitative study and the methods that the respondent is using for data collection are styling and photographing of three different models that have been styled in newly interpreted ways based on three known women from history, which are Cleopatra, Marie-Antoinette and Mata Hari. The respondent is using picture analysis as data analysis method. The respondent will present an inspirational booklet with five to seven different pictures of each styling.

The pictures show the respondent's newly interpreted stylings. The newly interpreted stylings have been implemented by makeup, hairstyling and styling with clothes, and by photographing the stylings they have been perpetuated. In the interpretation one can read the motivations of the units in the pictures, which are a combination of facts from the theoretical background and the respondent's own vision. Therefore the respondent has been able to make a very creative thesis which has resulted in a booklet of inspiration.

Language: Swedish Key words: History, reinterpretation, women, beauty, fashion, makeup, styling, hair, Kleopatra, Mata Hari, Marie-Antoinette

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte.....	3
3	Teoretiska utgångspunkter	4
3.1	Kleopatra	4
	Kleopatras utseende	4
	Kleopatras stil.....	5
	Kleopatra som person	5
3.2	Marie-Antoinette	6
	Marie-Antoinettes utseende.....	6
	Marie-Antoinettes stil	7
	Marie-Antoinette som person.....	7
3.3	Mata Hari.....	8
	Mata Haris utseende	8
	Mata Haris stil	8
	Mata Hari som person.....	9
3.4	Estetiken.....	10
	Skönhet i estetiken.....	10
	Skönhet idag.....	11
4	Teoretisk bakgrund	12
4.1	Kleopatras historia	12
4.2	Marie-Antoinettes historia.....	13
4.3	Mata Haris historia.....	15
5	Tidigare forskning.....	17
6	Metoder	20
6.1	Modeller.....	20
6.2	Styling med smink, frisyr och kläder	20
6.3	Porträttfotografering	23
6.4	Bildanalys	23
6.5	Studiens praktiska genomförande	24
7	Resultatredovisning och tolkning.....	27
7.1	Kleopatra	27
7.2	Marie-Antoinette	29
7.3	Mata Hari.....	31
7.4	Sammanfattning av resultatet	34

8	Kritisk granskning	35
9	Diskussion.....	38
	Källförteckning:	40

1 Inledning

Genom historien har det existerat mäktiga, inflytelserika och praktfulla personer. Dessa har beundrats och hedrats till såpass hög grad att försök att snappa upp något som går att överföra på sig själv många gånger förekommit. Elementära samt naturliga sätt kan antas vara att ta fasta på utseendet och detta då genom kläder, hår och smink. Med detta resonemang som utgångspunkt kan man hävda att det genom tiderna funnits det som vi idag kallar för stilikoner. Nuförtiden inspireras vi av vår tids stilförebilder och celebriteter genom att ta det elementet man finner attraktivt och införliva det i sin egen stil. Många gånger rör det sig bara om detaljer, till exempel färgen på läppstiftet, en accessoar eller slingor i håret.

Jag är nyfiken på om det går att ta en sensationell person från historien med en säregen stil och personlighet och göra en nytolkning av detta på en modell, utan att tappa bort kärnan i stilen och karaktären. Jag har alltid varit road av smink och omvandlingen som går att åstadkomma med hjälp av det. Jag tilltalas av kreativt krävande uppgifter.

Syftet med denna studie är att på modeller skapa nytolkande stylingar av tre kända kvinnor från historien. Detta görs för att visa hur man genom styling kan få överfört stilen på dessa tidlösa ikoner till 2000-talet. Mitt syfte är också att jag själv ska få göra ett så kreativt slutarbete som möjligt inom mina egna preferensramar. Det här ska resultera i en inspirationsbok för personer inom branschen och andra som kan vara intresserade av skönhet och mode.

I mitt arbete har jag studerat Kleopatra, Marie-Antoinette och Mata Hari och berättat om deras liv och sammanställt vad som var väsentligt i deras stil, utseende och personlighet. Jag är medveten om att det finns en del idéer och nytolkningar på hur kvinnorna som jag inspirerats av ser ut, det har till exempel gjorts filmer av alla tre som ju ger ett klart visuellt uttryck av deras utseende. Jag har inte tagit sådant i beaktande, utan har gått tillbaka till sakliga och informativa texter där författaren försökt återskapa historiens gång så sanningsenligt som möjligt.

Genom att använda mina teoretiska och praktiska kunskaper i sminkning, hårstyling, klädstyling och fotografering har jag gjort nytolkningar på tre stycken modeller och sedan fotograferat dem. Dessa modeller har jag valt ut baserat på likheter utseendemässigt med originalpersonerna, så långt som det varit möjligt och rimligt.

I takt med att jag läst har jag även noterat vilka slags personligheter dessa originalpersonerna hade och därför har jag försökt att få stämningen i fotografierna att utstråla detta för att få mer djup i bilderna. Mitt mål är att de sminkade och stylade modellerna ska se fräscha och moderna ut samtidigt som man ska kunna se varifrån jag tagit inspiration.

2 Syfte

Syftet med denna studie är att på modeller skapa nytolkande stylingar av tre kända kvinnor från historien. Detta görs för att visa hur man genom styling kan få överfört stilen på dessa tidlösa ikoner till 2000-talet. Mitt syfte är också att jag själv ska få göra ett så kreativt slutarbete som möjligt inom mina egna preferensramar. Det här ska resultera i ett inspirationsbok för personer inom branschen och andra som kan vara intresserade av skönhet och mode.

3 Teoretiska utgångspunkter

I de teoretiska utgångspunkterna berättas om Kleopatras, Marie-Antoinettes och Mata Haris stil, utseende och personlighet eftersom dessa är de kvinnor som respondenten valt till examensarbetet. Även allmänt om estetik, estetik inom skönhet och rådande ideal inom skönhet tas upp. Eftersom det handlar om nytolkningar av kvinnornas stil på modeller som anses vara vackra i dagsläget så behöver man få en uppfattning om skönhet och estetik samt vilka skönhetsideal som råder.

3.1 Kleopatra

Kleopatra är den kvinna som antagligen har historiens högsta igenkänningsfaktor genom tiderna. Författare, konstnärer och dramatiker har sett till att även människor som inte är specialintresserade av antikhistoria har en uppfattning om vem hon var och hur hon såg ut. Egyptens sista drottning kan kanske inte komprimeras till några få ord så som blåsvart hår, kaval, makt, förräderi, kärlek, otrohet, våld, lyx och sex, men det kan ge en snabb inblick till varför hon fascinerat människor genom tiderna. (Klynne 2009, s. 11).

Kleopatras utseende

Det finns ingen exakt kännedom om Kleopatras utseende. Det finns några få texter och antika porträtt som avbildar henne, men dessa ger heller ingen tydlig bild av hur hon såg ut. Det man vet är att Kleopatra härstammade från makedonisk ätt från sin pappas sida. Även stänk av orientaliskt blod fanns i henne. Dock har man ingen vetskap om vem hennes mor var, och därför kan man inte helt och hållet bygga upp en föreställning av fysiska drag baserat på härkomst. Man kan gå så långt att tänka sig en kvinna av mediterrant utseende, med mörkt hår som ska ha gått mot rött. Kleopatra antas ha varit kort eftersom det finns detaljer i historier om henne som ger en antydning om detta. (Klynne 2009, s. 91).

Det finns en del mynt som ska föreställa Kleopatra. På dem kan man se att hon har starkt markerade ögonbryn, lång men inte stor näsa och en framträdande haka. Emellertid baserat på frisyr, halsband och örhängen som förekommer i olika kombinationer anspelar dessa alltför mycket på tidigare drottningar för att man ska kunna vara säker på att få en realistisk bild av Kleopatra. Dock finns det några marmorporträtt av grekisk hellenistisk stil som kan

bekräfta att näsan är lång och smal och där kan man dessutom se att den är lätt böjd med markerade näsvingar. Munnen visar en framskjutande underläpp och precis som på mynten är hakan markerad men inte överdimensionell. (Klynne 2009, s. 94-95).

Kleopatras stil

Till fest var Kleopatra det som man i dagens läge skulle kalla för häpnadsväckande glamorös, och hon sparade inte på lyxen. Pärlor var något som Kleopatra hade på sig i mängder, både i håret, på kläderna och förstås som smycken. Hennes kläder var i finaste kinesiska silke eller tunt linne, som hon bar med ett band, brosch eller bälte. Ovanpå tunikan som var i ankellängd bar hon oftast en genomskinlig mantel. På fötterna hade hon sandaler som var dekorerade med juveler, till och med sulorna var mönstrade. Förutom pärlor tyckte egyptier om halvädelsstenar i klara och lysande färger som t.ex. karneoler, lapis, ametister, agater, granater, topaser och malakiter. Dessa stenar var oftast inlagda i vackra, dinglande örhängen och sirliga armband. Kleopatra använde även det så kallade kungliga diademet, som är en krona med dubbla kobror, som symboliserar övre och nedre delen av Egypten. Den har även kallats för Horus ögon. Kobran var solguden Amon-Res heliga orm, och hade redan i 3000 år använts som emblem i det kungliga diademet. (Klynne 2009, s. 340; Schiff 2010, ss. 88, 188).

De få verk där man kan se Kleopatra har hon alltid en liknande håruppsättning, en så kallad melonfrisyr. Håret ligger i ett antal tjocka, tunga lockar bak mot nacken där de samlats i nacken i en knut, ovanpå denna frisyr bär hon ett brett band av metall – det kungliga diademet som även det hålls ihop med ett band i nacken. Vid pannan hade hon små lockar. Då Kleopatra sminkade sig använde hon svart galenit (även kallat blyglans) som både ögonskugga och på ögonbrynen. Djupblå färg använde hon för att skugga övre ögonlocket, och nedre ögonlocket målade hon med klargrönt. (Klynne 2009, s. 91-96; Nuotio 2009, s. 335).

Kleopatra som person

Det sägs att Kleopatra var så förförisk att hon ansågs vara farlig. Kleopatra betraktades inte som en klassisk skönhet men hon hade stark närvaro och var behaglig att lyssna till. Hon menades ha haft erotisk utstrålning, och på grund av sitt extravaganta levnadssätt och politiska vilja var hon en fascinerande person. (Klynne 2009, s. 92-93; Schiff (2010, s. 91)

Kleopatra fick redan från tidig ålder den bästa utbildningen som gick att få i den hellenistiska världen. Hon hade de mest begåvade akademikerna som lärare, och de hade tillgång till biblioteket i Alexandria. Alexandria var den antika tidens främsta lärocenter. Kleopatras utbildning var i första hand litterär, men hon studerade även aritmetik, musik, geometri, astronomi och astrologi. Dock var det filosofin och framför allt retoriken som var hennes verkliga styrka. (Schiff 2010, s. 40-44).

Kleopatra är även känd för att ha ordnat storslagna fester, speciellt då hon var tillsammans med Antonius. De bildade bland annat en klubb, som kallades för ”de oefterhärmliga”, som gick ut på att festa så hårt som möjligt och desto mer kalaset kostade, desto bättre. Det var den närmsta kretsen som fick vara med i den här klubben, och dag efter dag bjöd man varandra på vräkiga middagar som skulle överglänsa de föregående i extravagans och finess. (Klynne 2009, s. 210).

3.2 Marie-Antoinette

Marie-Antoinette är en omdiskuterad uppenbarelse som skildrats i mängder av pjäser, filmer och böcker. Hon levde mellan 1755 och 1793. Hon föddes i Österriket och blev sedan bortgift till Ludvig XVI av Frankrike, som ett sätt att säkerställa unionen mellan Österriket och Frankrike. Marie-Antoinettes regeringstid blev fylld av problem i och med att den träffade precis vid den franska monarkins dekadens. Dock är det sant att hon bidrog starkt till landets konkurs, men det är att gå för långt med att påstå att den franska revolutionen uppstod på grund av henne. (Barth 2005, s. 216-225).

Marie-Antoinettes utseende

Marie-Antoinette hade stora blågrå ögon som satt långt från varandra. Hennes närsynthet gjorde hennes uttrycksfulla ögon milda. Hennes hårfärg var askblond i barndomen men mörknade senare till ljusbrunt. Marie Antoinette ansågs ha varit väldigt vacker och graciös, men hon hade även vissa drag som ansågs mindre förtjusande. Dessa var bland annat en hög panna, böjd näsa och utstående underläpp. Överläppen var dock kort och söt, och tillsammans bildade de ett strålande leende som hon var känd för. Hennes hud, hals, de välskapta axlarna, armarna och händerna fann man oerhört behagfulla. Trots det var det främst den intagande helheten snarare än vackra detaljer som gav den starka effekten. Framförallt var drottningen känd för sin eleganta hållning. Den härstammade från de otaliga timmarna av dansträning, som var inriktade på balett. (Fraser 2002, s. 121-123).

Marie-Antoinettes stil

På 1700-talet karaktiserades hovlivet på ett antal olika sätt. Bland annat det pudrade håret var ett måste om man ville besöka slottet. Före man kunde pudra håret måste en pomade först arbetas in i håret, och kombinationen av dessa två dofter var något som genomsyrade hela slottet. En annan märkbar detalj var rouget, som var såpass kraftigt att personer från andra hov blev bestörta. Rouget tonades inte ut på något sätt utan det skulle vara klart avgränsade cirklar som ibland kunde vara till och med scharlakansrött. Dock sminkade man inte sig på det viset för att det ansågs vara exceptionellt vackert, utan det var en symbol för rang och värdighet. Därtill var det förbjudet att använda rouge utanför hovet. (Fraser 2002, s. 80).

Marie-Antoinettes favoritfärger var blekblått, blåklintsblått, turkos och matt gult. Egentligen tyckte hon inte om den otympliga hovdräkten med styvkjortlar och långt släp, utan föredrog att bära vit muslinklänning så snart hon fick chansen. Den bestod av ett okomplicerat tygstycke att dra över huvudet med en dragsko runt halsen. Man la på lite rynch och rosetter och knöt sedan ett band runt midjan. Till detta bar Marie-Antoinette en halmhatt. Denna klädsel använde hon i sitt privatliv då hon spenderade tid i sina trädgårdar och sysslade med amatörteater. Även om hon föredrog det enkla så hade hon ändå tre stora garderober fyllda med klädskaåp och byråar fullproppade med skapelser av satäng och sammet, broderade med pärlor och ädelstenar och prydda med spets och guld- och silvertyg. Färger som förekom var allt från rosa i olika nyanser, grårandiga tyger, turkost sammet, till blått och rött. (Fraser 2002, ss. 159, 171).

Marie-Antoinette som person

Då Marie-Antoinette var ung och ännu bodde hemma Österriget, fick hon undervisning i dans och musik, som hon var mycket duktig på. Hon fick även undervisning i boklig bildning, men det sägs att hon hade svårigheter i att koncentrera sig, och blev aldrig någon bokälskare som resten av hennes stora familj. Svårigheten att koncentrera sig kom till uttryck även i samtal, som av en medlem i hennes innersta krets beskrev konversation med Marie-Antoinette ryckig som en gräshoppa. Dock var hon mycket behagfull och gav intrycket av att vilja vara till lags, en konst som hon lärde sig redan i unga år, möjligtvis för att kunna konkurrera om uppmärksamhet med sina äldre och begåvade syskon. (Fraser 2002, s. 38-40)

Av sin gode vän beskrevs hon som alla kvinnors ideal - hennes älsklighet, ömhet, godhet och kärleksfulla natur var något att sträva efter. Marie-Antoinette hade väldigt stark

modersinstinkt och engagerade sig personligen i sitt första barns, Marie-Thérèses, uppfostran. (Fraser 2002, ss. 194, 423).

Marie-Antoinette älskade vackra trädgårdar, och hade sin egen park med ett litet slott som hette petit Trianon. Den var verkligen ett romantisk ställe, ett lummigt paradiset, intill Versailles. Hon var också väldigt intresserad av teater, opera och balett, och hade loger olika operor. Amatörteater ingick också i 1700-talets hovtraditioner. Marie-Antoinette gick så långt att hon invigde en egen teater invid petit Trianon, dit olika teatergruppen bjöds att ha föreställningar, men även hovet själv hade sina små privatföreställningar där. (Fraser 2002, ss. 148, 174).

3.3 Mata Hari

Mata Hari, eller Margaretha Geertruida Zelle som hon egentligen hette, var en känd orientalisk dansös. Det var åtminstone så hon beskrev sig själv, trots att hon inte hade någon dansutbildning och var född i Nederländerna. Hennes framgång berodde främst på att hon framträdde nästan naken. Mata Hari är en av 1900-talets stora legender, men inte endast för sitt dansande, utan också att hon ska ha varit en av första världskrigets mest framgångsrika spioner. (Wall 2007, s. 109).

Mata Haris utseende

Mata Hari beskrivs som stark och smidig, med mörk hud. Hon har fylliga läppar och klara ögon. Då hon var ung var hon mycket vacker, med långt, mörkt och lockigt hår och svarta ögon, och hennes leende var förtjusande. På bilder kan man se att hon har ett ovalt ansikte, mörka och markerade ögonbryn och mörka ögon, en bred mun, från profilen sett ganska framträdande näsa och liten haka. Hon var lång med timglasfigur. (Keay 1989, ss. 13-14, 42, 48).

Trots att Mata Hari föddes i Nederländerna så stämde inte hennes utseende överens med hur traditionellt sätt en flicka från det ursprunget kunde se ut. Det berodde på att hennes förfäder tros härstamma från Friesland och det mörkhyade wouderfolket. (Keay 1989, s. 42).

Mata Haris stil

Då Mata Hari började bli framgångsrik och tjänade pengar kunde hon äntligen ge utlopp för sina dyra intressen. Hon lät pengarna rinna genom fingrarna. Hon älskade verkligen att shoppa och skor tycks ha varit något som låg henne nära hjärtat, det sägs att hon ägde över

fem hundra par. Givetvis handlade hon även annat, på inköpslistan fanns klänningar, hattar, smycken och pälsar. (Keay 1989, s. 56).

Då Mata Hari uppträdde första gången med sin dans bar hon guldsmycken, en huvudprydnad den likaså av guld och en bystplåt i samma stil runt bröstet. Hon bar även en vit, genomskinlig klädnad och runt höfterna hade hon en skarf som var fäst med ett ovanligt spänne. (Keay 1989, s. 39).

Modet på 1910-talet var inspirerat från orientalen, och det syntes bland annat på frisyreerna och hattarna, som påminde om turbaner. Håret skulle vara lockigt till vilket pris som helst. Då det kom till sminket skulle huden se blek och sammetsaktig ut, ögonbrynen skulle vara markerade och helst inte alls plockas. Dessutom förstärkte man dem med till exempel med kol. Brynens linje riktade sig nedåt, som gjorde att man såg aningen melankolisk ut. Även ögonsminket styrde nedåt. På det hela taget skulle ögonsminket vara så stort och sotigt som möjligt, och färgerna som användes var huvudsakligen grått och svart, men även mörkt lila förekom. Strax före kriget kom de första lösfransarna ut på marknaden. Läpparna skulle se små och hjärtformade ut, så man täckte den naturliga läpplinjen med smink och sedan ritade man väldigt vassa amorfbågar med läppstift som var samma färg som stelnat blod. (Kannisto-Junka & Kokko 2006, s. 18).

Mata Hari som person

Mata Hari var en sann livsnjutare. Fest och nöjen hörde till, det var självklart att flirta och tillvaron skulle vara lyxig. Fysisk bekvämlighet var viktigt, intellektuella intressen fanns det inte många av. Mata Hari älskade uppmärksamhet och hade många älskare. Trots det hade hon en förmåga att få just den man som hon för stunden umgicks med att känna sig speciell, och att det var honom hon ville träffa just då. Hon kunde smickra och fascinera en man, och hon visste också hur hon skulle få honom att skratta. (Keay 1989, ss. 21, 53).

Mata Haris dansföreställningar gick ut på att hon rörde sig rytmiskt till passande musik. Hennes rörelser kunde beskrivas som en följd av olika effektfulla poser som knöts samman av vad vissa beskrev som passionerade slingringar och andra som serpentinlik rotation. Hennes föreställningar kallades dans mest för att de inte var något annat. Att hon lyckades skapa trovärdiga föreställningar med detta låter oss ana att hon hade en väldigt livlig fantasi, stark personlighet och var fysiskt smidig och uttrycksfull. (Keay 1989, s. 47).

3.4 Estetiken

Estetiken – vetenskapen om sinnekunskapen. I mitten av 1700-talet skrev Alexander Baumgarten ett ofullbordat verk, *Aesthetica* (1750-1758). Baumgarten var den första att använda begreppet estetik i ett filosofiskt sammanhang. Ordet *Aesthetica* kommer från det grekiska språket. *Aisthesis* betyder förmimelse eller sinne, och *aisthethikos* betyder förmimmande. (Bale 2009, s. 13).

Då vi pratar om estetik så menar vi oftast läran om det sköna, särskilt i samband med konsten. I själva verket är det rätt så otidsenligt, eftersom ordet skön blivit en synonym med snygg och vacker. (Bale 2009, s. 55).

Skönhet i estetiken

Ända sedan Antiken har skönhet jämförts med proportion men också behagfulla färger och ljus hade betydelse i den grekiska och romerska världen. Man verkar i alla tider ha pratat om proportionernas skönhet, men dessa proportioner har ändrat genom tidsepokerna. Smaken fick bestämma vilka proportioner som var de rätta, men också den förändrades genom seklen. (Eco 2004, ss. 61, 94).

Smaken uppfattas som den yppersta estetiska förmågan. Immanuel Kant säger att smak är förmågan att bedöma ett föremål med hjälp av obehag eller välbehag, det som ger välbehag anses alltså som vackert. Han säger också att grunden för den estetiska upplevelsen är ett välbehag utan intresse. Smak är något som främst karakteriserar egenskaper hos betraktaren, alltså definieras det vackra efter vi hur vi uppfattar det. Man ska kunna finna välbehag i något vackert, utan att för den skull vilja äga det. Något som är skönt är alltså något som behagar på ett objektivt sätt. (Bale 2009, s. 77; Eco 2004, ss. 264, 275, 294).

Det har diskuterats om smaken är objektiv eller subjektiv. Vissa hävdar att smaken måste vara objektiv för att den syftar på något ute i verkligheten. Därför skulle det alltså bara finnas ett riktigt smakomdöme. Andra anser att smaken måste vara subjektiv därför att samma föremål kan väcka så många olika slags känslor. (Bale 2009, s. 79).

David Hume har en teori om att smakomdömet ligger någonstans mellan objekt och subjekt och att det då handlar om att det finns en norm för vad som anses vackert. Då kan alla människor med friskt smakorgan komma överens om att ett visst ting kan anses som skönt. Ett friskt smakorgan förutsätter finstämdhet samt ett gott förstånd. Finstämdheten, det vill säga att smaksinnet är så förfinat att ingenting undgår det, kan övas fram, men fodrar att man är fri från fördomsfullhet. (Bale 2009, s. 79-80).

Smaken och skönhetsuppfattningen varierar från epok till epok, men även inom samma epok och samma land kan man se olika estetiska ideal samtidigt. Vad vi anser vara skönt påverkas av geografisk, social och kulturell samhörighet. Det finns dock en del utseendegenskaper som är viktigare än andra, och dessa egenskaper tycks inte ändras beroende på modet. Det finns forskare som påstår att sinnet för skönhet är medfött, och att det är en del av vårt evolutionära överlevnadsprogram. Det har gjorts en undersökning bland män från olika kulturer angående hurudan kvinnokropp de tycker är attraktiv. De flesta föredrog den kurviga timglasformen med bredare höfter och en smalare midja, hellre än den alltför raka eller runda typen. Detta har antagligen att göra med fertilitet. En rak kropp tyder på en ung flicka som ännu inte kommit i puberteten och överviktiga kvinnor har svårare att bli gravida. Kvinnor igen vill ha en man som är V-formad och är lagom maskulin, detta för att en man med lagom muskler kan vara en bättre jägare. Då vi söker en partner har alltså utseendet en viktig roll, vi vill få så friska barn som möjligt. (Bäsén 2011, s. 17-19; Eco 2004, s. 361).

Skönhet idag

Människor har traktat efter skönhet och smyckat sig sedan urminnes tider, och nu lever vi i en tid då utseendet har större betydelse än någonsin. Skönhetsidealet i väst har varierat genom åren. Från att ha snört in midjorna med korsett för att få en getingsmalt mellangärde kom 20-talet med sin smala pojksilhuett för att övergå till 50-talets kurvor till att utvecklas mot 90-talets trimmade och släta kroppar. Feministen Susan Bordo har en teori om att skönhetsidealen har ett samband med kvinnors samhälleliga makt. På tjugotalet då kvinnorna vann mera kraft i samhället var det på bekostnad av deras kroppar, som inte tilläts att ta plats. Då igen på femtiotalet, under krigstiden, var kvinnors sociala ställning svag, och därmed unnades kvinnorna rundare former. I vår tid har kvinnorna mer att säga till om än nånsin, kvinnor har chef positioner och därmed makt. I modern tid har även männen stor press på sig att ta hand om sitt utseende. (Bäsén 2011, s. 12; Kyrölä & Harjunen 2007, ss. 22-23).

För att nå det som anses vara skönhet i dagens samhälle tvingas man i många fall trimma och träna kroppen, ha en strikt kost och eventuellt genomgå lättare eller mer avancerade skönhetsingrepp genom plastikkirurgi. Människor är beredda att satsa mycket pengar på sin hälsa, och speciellt om den sexuella dragningskraften står på spel. (Johansson 2006, s. 107; Kyrölä & Harjunen 2007, s. 19).

4 Teoretisk bakgrund

I den teoretiska bakgrunden har respondenten kort beskrivit de kvinnors liv som respondenten har i sitt examensarbete. Enligt respondenten är det viktigt att läsaren får möjlighet att bekanta sig närmare i vem dessa personer var, ur ett bredare perspektiv än det som presenteras i de tidigare kapitlen.

4.1 Kleopatras historia

Kleopatra den sjätte, Egyptens sista drottning, levde 69-30 f.Kr. Kleopatra blev drottning då hon var 18 år gammal. Vid samma tidpunkt gifte hon sig med sin tioåriga bror som blev hennes medregent. Efter att han försvunnit gifte hon sig med sin andra bror. Orsaken till att hon i tur och ordning gifte sig med sina bröder var att en kvinna behövde en manlig medregent för att få härska, även om det bara var för syns skull. (Klynne 2009 s. 12; Schiff 2010, ss. 11-14, 82-83, 104).

Hon skulle komma att ha två stora kärlekar och beskyddare, Julius Caesar och Marcus Antonius. Hon träffade Julius Caesar då hon var 21 år gammal. Hon fick en son med Julius Caesar, som döptes till Ptolemaios XV Caesar, eller Caesarion som betydde lille Caesar. Efter Caesarions födelse behövde hon inte längre sin bror till medregent, eftersom hennes son nu gav henne möjligheten att helt och hållet ta kontrollen över bildspråket och regeringen. Snart försvann Ptolemaios XIII, hennes bror och man, i Nilen. Några år senare, ungefär vid samma tidpunkt som Caesar blev mördad, insåg Kleopatra att hon var gravid igen, men fick denna gång missfall. (Klynne 2009 s. 18; Schiff 2010, ss. 11-14, 104 156, 159).

Tidigare hade Kleopatra skickat sin syster i exil, och det var allmänt känt att de hatade varandra. De hade ytterligare en bror, som nu ville stå vid Kleopatras sida. Hon tog det som en förolämpning mot hennes självständighet och arrangerade så att han mördades. Efter det utnämndes Caesarion till farao. (Schiff 2010, s. 156-160).

Kleopatra träffade Marcus Antonius då hon var 28 år gammal. Detta utvecklades nästan genast till en kärleksaffär, och bland det första Antonius tog itu med var att göra sig av med Kleopatras syster Arsinoe, som hade konspirerat mot Kleopatra enda sedan hon blev utvisad. Efter ett tag födde Kleopatra ett tvillingpar åt Antonius, pojken fick heta Alexander Helios och flickan Kleopatra Selene. Fyra år senare födde Kleopatra Antonius tredje barn, Ptolemaios Filadelfos. Efter många misslyckade krig som Antonius och Kleopatra drev tillsammans, tog Antonius sitt eget liv då han trodde att Kleopatra hade dött. Då Kleopatra

fick reda på detta ville hon också ta sitt eget liv, och tillslut lyckades hon med det genom att använda sig av giftet från en Kobra. Kleopatra regerade över Egypten i 22 år och på höjden av sin makt styrde hon i princip medelhavskusten. (Klynne 2009, s. 163; Schiff 2010, ss. 196-197, 212, 233, 320-328, 340).

4.2 Marie-Antoinettes historia

Maria Antonia Josepha Johanna von Habsburg-Lothringen av Österrike föddes den 2 november 1755, som det femtonde barnet i den österrikiska kejsarfamiljen. Alla habsburgska prinsessor skulle heta Maria som ett bevis på vördnad dynastin Habsburg hyste för Jungfru Maria. I familjen kallades den nyfödda ärkehertiginnan för Antoine. Wiens societet var mångspråkigt och alla pratade italienska, spanska, tyska och franska. Dock var det franskan som var det kulturellt erkända språket och som allmänt talades vid hoven i Europa. Så kom det sig att man använde den franska varianten Antoine, istället för Antonia. Medan hon ännu bodde i österriket undertecknade hon även sina brev som Antoine. (Fraser 2002, s. 11-14).

Då Antoine var tretton och ett halvt år blev hon bortlovad till Frankrikes tronarvinge, som då var femton år gammal. Hennes äktenskap arrangerades av modern som en politisk sammanslutning; som en symbol för den nya förbundet mellan Frankrike och Österrike. En äktenskapsallians mellan Österrike och Frankrike hade en längre tid varit på tal, men tidigare hade saken gällt en av hennes äldre systrar som dock dog tidigt. Förhandlingarna pågick i flera år, och 1769 var partiet till slut bestämt. Själva bröllopet tog lång tid att arrangera på grund av att ceremonierna måste formuleras på ett sätt som gestaltade båda rikena som jämlika. (Fraser 2002, ss. 38-46).

Den 16-17 april 1770 skedde den första vigselceremonin i Wien, före hennes avresa mot Frankrike svor Marie-Antoinette på bibeln att hon avstod den rätt hon hade genom sin mor till Österrikes ärftliga territorier och genom sin far till Lorraine. Vid gränsen till Frankrike hade en tillfällig byggnad uppförts på en ö på en flod vid gränsen, där det ena rummet tillhörde Österrike och det andra Frankrike; Marie Antoinette skulle som en symbolisk gest till sitt byte av medborgarskap ta av sig sina österrikiska kläder i det första rummet, ta adjö av sitt österrikiska följe och sedan gå naken till det franska rummet, där hon fick möta sitt nya franska entourage och iklädas franska kläder. Hon gifte sig den 16 maj 1770 med Frankrikes tronföljare, den blivande kung Ludvig XVI av Frankrike. Eftersom Frankrikes drottning Marie Leszczyńska redan var död blev hon som kronprinsessa hovets "första dam" redan från början. (Fraser 2002, ss. 55-71).

Nöjen som Marie-Antoinette unnade sig var bland annat ridtävlingar, hasardspel och offentliga maskeradbaler på operan i Paris. Hon behövde något för att sysselsätta sig med främst för att äktenskapet till en början inte framskridit som önskat. (Fraser 2002, ss. 139-143).

Enligt lagen var äktenskapet ofullbordat tills man genomfört ett samlag. Det kom att ta sju år innan Marie-Antoinette födde sitt första barn, Marie Theresia Charlotte. Anledningen till detta dröjsmål var för att kungen hade för trång förhud, vilket avslöjades av Marie-Antoinettes bror Josef II, då han var besök. Efter vissa åtgärder kunde problemet lösas, och efter att den sexuella akten utförts blev den tidigare ansträngda relationen mellan drottningen och kungen mycket bättre, och de utvecklade en harmonisk och ömsesidigt tolerant vänskap. (Fraser 2002, ss. 150-165).

Den 22 oktober 1781 föddes Marie-Antoinettes andra barn, en pojke, och hade således uppfyllt kungens och hela landets önsknings. Efter 11 och ett halvt år hade hon äntligen lyckats prestera det som hon i egenskap av utländsk prinsessa hade skickats till Frankrike för att göra. Allt som allt födde Marie-Antoinette fyra barn, två söner och två döttrar. (Barth 2005, ss. 220-221, Fraser 2002, ss. 182-183).

Mode var ett av Marie-Antoinettes huvudintressen: hon var huvudkund till Frankrikes första berömda modeskapare Rose Bertin, som brukade besöka Marie-Antoinette två gånger i veckan. Hon hade även en privat frisör som besökte henne varje söndag. Det var Marie-Antoinette som lanserade såväl de höga vitpudrade frisyerna, kallade pouf, samt flera andra modenyheter som kopierades runt om i Europa. På grund av sina enorma utgifter anklagades hon i vida kretsar för slöseri. (Fraser 2002, ss. 145-147).

Vid franska revolutionens utbrott år 1789 invaderades kungliga slottet genom Kvinnotåget till Versailles. Arga kvinnor och män attackerade Marie-Antoinettes sovrums och hon tvingades fly till kungens rum. På allmän fodran visade hon sedan upp sig på balkongen för allmänheten. Hovet förflyttades efter detta till Paris, där de fick installera sig i Tuilerierna. (Fraser 2002, ss. 280-285).

År 1791 gjorde kungafamiljen en ansats att fly till Österrikiska Nederländerna med hjälp av Axel von Fersen, men flykten gick om intet och de greps vid gränsen i Varennes och fördes tillbaka till Tuilerierna i Paris. Den 10 augusti 1792 angreps Tuilerierna. Kungafamiljen sökte då skydd hos nationalförsamlingen. I nationalförsamlingen fick de sitta instängda i ett bås medan parlamentet avhandlade monarkins framtid och slutligen fastställde att upphäva

den. De fängslades sedan i det medeltida tornet Temple och hovet skingrades. Därefter avskaffades monarkin, och de före detta kungaparet fick namnet Capet. (Fraser 2002, ss. 321-371).

År 1793 ställdes Ludvig inför rätta, dömdes till döden och avrättades. Senare samma år skildes Marie Antoinette från sina barn, placerades i fängelset La Conciergerie och ställdes inför rätta. Hon kallades då änkan Capet. Marie Antoinette anklagades för högförräderi och man tog även upp slöseri samt ett påstått sexuellt övergrepp på hennes son. Hon dömdes till döden genom halshuggning som skyldig till högförräderi. Marie Antoinette avrättades med giljotin den 16 oktober 1793, som änkan Capet på Place de la Révolution. (Fraser 2002, ss. 410-420).

4.3 Mata Haris historia

Margarethe Zelle, som var Mata Haris egentliga namn, levde mellan åren 1871-1917. Hon gifte sig vid 18-års åldern med en 40-årig man vid namnet Rudolph MacLeod. De flyttade från Nederländerna till Ostindien, eftersom Rudolph var kapten i den holländska kolonialarmén och blev förflyttad till Java. De fick två barn tillsammans, Norman och Jeanne-Louise varav Norman dog i förgiftning. Snart efter det gick paret skiljda vägar, och Rudolph tog flickan med sig. Efter ett försök att få dottern tillbaka och fått klart för sig att Rudolph vunnit bestämde sig Margarethe för att följa sin dröm och flyttade till Paris. (Keay 1989, ss. 12-16, 25-26; Wall 2007, s. 115-116).

Till en början gick det inte bra för henne, hon försökte försörja sig som konstnärsmodell och prostituerad. Hon åkte hem till Nederländerna, men eftersom hon inte kunde hitta någonstans att bo, så gjorde hon ett nytt försök i Paris. Snabbaste sättet för en fattig flicka i Paris att nå ekonomisk välgång var att bli älskarinna åt en rik man. Det fanns en grupp med kvinnor som betecknades "le demimonde" och som ville leva lyxliv och umgås med överklassen men som inte egentligen tillhörde dem. De livnärde sig oftast på en kombination av ett konstnärligt yrke och som betalda älskarinnor åt finare herrar. Eftersom hon varken kunde måla eller sjunga, så var det lättaste att rikta in sig på dansen. Då hon egentligen inte heller hade erfarenhet eller kunskap inom dans tog hon inspiration från Java, där hon ofta hade besökt olika tempel och sett exotiska statyer som såg ut att röra sig på ett sensuellt sätt. Redan med sitt första framträdande gjorde hon succé, och blev snabbt en stjärna. (Wall 2007, s. 117).

Till en början framträdde hon med namnet lady MacLeod, men insåg hon snart att det måste ändras till något mer exotiskt för att bättre passa ihop med framträdandena. Hennes nya namn - Mata Hari, betyder dagens öga, det vill säga solen, på malaysiska. (Keay 1989, s. 37-44).

I Paris hade hon framgång, och ville således pröva lyckan utomlands. Hon framträdde i Spanien, men blev ingen succé. Därifrån fortsatte hon till Berlin och stannade ett tag med en nyfunnen älskare. Sedan tog hon en semester i Egypten men snart efter det återvände hon till Paris, där hennes popularitet falnat betydligt. (Wall 2007, s. 120-122).

Så småningom märkte Mata Hari att hon inte lika frekvent bokades till föreställningar längre, och fortsatte sin karriär då främst som älskarinna åt olika rika män. Vid denna tidpunkt kunde man se de första tecknen på att första världskriget höll på att bryta ut. Vid denna tidpunkt hade Mata Hari vistats i både Berlin och Paris, men tillslut återvände hon till Nederländerna. Där fick hon erbjudande från tyskarna att hon skulle resa till Paris och försöka snappa upp sådant som kunde vara av intresse för Tyskland, mot betalning. Hon blev alltså spion. (Wall 2007, ss. 124, 129-130).

Senare blev hon också spion för Frankrike mot Tyskland, även om det inte var ett seriöst förslag från Frankrike, utan de i själva verket misstänkte att hon var en tysk spion och ville att hon skulle gå i en fälla. Mannen som hade hand om denna affär hette Ladoux, och han blev tillslut övertygad om att Mata Hari var en tysk spion, och att hon måste ställas inför rätta. Den 13 februari 1917 kom polisen med häktningsorder, Mata Hari var anklagad för spioneri och fördes direkt till justitiepalatset. Efter många förhör blev det tillslut rättegång. I själva verket var Mata Hari inte skyldig, för hon överlämnade aldrig några dokument till tyskarna, men värdet av denna propandarättegång var oerhört stort, och därför ansågs hon skyldig och dömdes till döden. Den 15 oktober 1917 avrättades Mata Hari vid 41-års ålder. (Wall 2007, ss. 132, 140, 144-150).

5 Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras tidigare forskningar om personerna och ämnet som respondenten valt. För tidigare forskningar har det sökts på databaserna ProQuest, EBSCO och DOAJ, respondenten hittade artiklar från dem alla. Följande ord har använts som sökord: Cleopatra, Marie-Antoinette, Mata Hari, esthetics och beauty. Alla sökord gav resultat, förutom esthetics, detta kan bero på att respondenten borde ha använt ordet aesthetics som möjligtvis används mer i det engelska språket.

Walker (2004) skriver i sin artikel att vår uppfattning om Cleopatra härstammar i sista hand långt på källor från personer som stod nära hennes fiende, Julius Caesars arvinge och från Roms första härskare, Augustus. Enligt Plutarch var Kleopatras röst musikalisk och fängslande och hennes kända krökta näsa reflekterade styrkan i hennes karaktär. Porträtten som avbildar henne på mynt varierar från en snäll prinsessa till en dominant härskare. I artikeln sägs det vidare att Cleopatra använde ett huvudsmykke (triple uraeus) som sin unika symbol.

Hughes-Hallett (2006) skriver i sin tur att uppfattningen om Kleopatra har ändrat under de senaste 15 åren. Man har bl a diskuterat ifall Kleopatras hudfärg var svart. Även om faraonerna kan ha varit svarta, så härstammade Kleopatra inte från dem. Det är känt vem som var Kleopatras pappa och man vet att han var grek, dessutom härstammade han från ett område var människorna kunde vara rätt så ljusa. Det är okänt vem som var Kleopatras mamma, men det var vanligt att man gifte sig och fick barn med sina syskon, och det kan således hända att Kleopatra var 100% Ptolemé.

Amiel (2006) beskriver i sin artikel i korta drag Marie-Antoinettes liv. Dessutom tar hon upp några av nutidens kvinnor som har relaterats med henne i den kontexten att de spenderade pengar lika vårdslöst som Marie-Antoinette. Att bli kallad en Marie-Antoinette har blivit något negativt. Amiel tar också upp drottningens stil, och påstår att hon endast följde tidens trender. Dock ansågs hon vara sin tids ledande modeikon, kanske främst för att hon spenderade så mycket pengar så att hon höll igång textil industrin. Det höga håret, som kunde vara så högt att det påstods placera huvudet på mitten av kroppen, blev presenterat för henne av Rose Bertin, som var dess befrämjare. Efter det blev det Marie-Antoinettes signaturutseende.

I Barkers (1993), artikel sägs det bl a att då den 14 år gamla Marie-Antoinette anlände i maj 1770 till Frankrike för att gifta sig med den franska kronprinsen, presenterades hon för allmänheten som skönhetsens och dygdens unga gudinna. Staten och den officiella pressen utlyste henne med pomp och ståt till en slags gudinna. Den unga flickan insåg att hon ansågs vara en modell för fullkomlighet. Den officiella pressen behandlade henne som överjordisk sänt ovanifrån för att behaga det franska folket.

Coveney (1999) berättar i sin artikel kort om Mata Haris liv samt om hennes utseende. Det kommer fram att hon var ganska lång med sina 175 cm, med solbränd hud och blå-svart hår. På scenen använde hon bland annat en brassiere smyckad med glittrande stenar. Denna brassiere gav illusionen av mera kurvor än Mata Hari egentligen hade, avslöjar en konstnär som en gång målat av henne naken.

Enligt Englis, Solomon och Ashmore (1994), känner människor igen skönhet, men har svårt att definiera vad det är. Man strävar efter ett skönhetsideal, dels genom sina fysiska egenskaper men man kan även försöka påverka graden av attraktivitet genom valet av kläder, kosmetika, solbränna, till och med plastikkirurgi. Vidare står det att skönhet undermedvetet associeras med goda egenskaper hos personen, man är mer populär, förväntas vara social, intressant och självständig. Man har ett visst medfött sinne för skönhet, men till största delen är den kulturellt betingad, i dagens läge främst genom media. Det är således människor inom film och modebranschen och andra kreativa typer som bestämmer vad som för tillfället anses vackert. Dessa beslut görs då igen på basen av den egna smaken och vilken typ av skönhet som kan tänkas tilltala allmänheten för tillfället.

Haliza (2006), skriver i sin artikel om skönhetsideal, hur detta ser ut och hur kvinnor i dagens läge är beredda att riskera sin hälsa för att bli vackra. Kvinnor vars allmänna drag inte är för stora eller för små, har regelbundna och symmetriska ansiktsdrag samt stora ögon, liten näsa, fylliga läppar, smal haka, jämn och slät hud anses vara vackra. Vidare står det att kvinnor blir utsatta för stor press från media och reklamer, varifrån man hela tiden bombaderas med tydliga men även sublima meddelanden om att man ska vara vacker till vilket pris som helst. Detta såklart eftersom olika företag vill få sålt sina tjänster och skönhetsprodukter. Haliza föreslår att kvinnor borde lära sig att se mer kritiskt på reklamen och försöka balansera ut strävan att bli vacker med att tänka på sin hälsa också.

Sammanfattningsvis om Kleopatras utseende och person säger Hughes-Hallet (2006), att hon troligtvis var ljus i huden och Walker (2004), säger att hon hade en krökt näsa och musikalisk röst och att hon använde ett unikt huvudsmykke som kallas för triple uraeus.

Barker (1993) skriver att Marie-Antoinette redan i unga år presenterades som en skönhet. Det höga håret blev senare ett kännetecknande element i drottningens stil, även om hon bara följde modet, liksom med kläderna. Trots det ansågs hon vara en förebild inom modet säger Amiel (2006). Coveney (1999) beskriver Mata Hari som en skönhet med solbränd hud och blå-svart hår. Englis, Solomon och Ashmore (1994) säger att vissa människor anses inneha en rad med positiva egenskaper bara för att de bedöms som vackra. Vad som anses skönt fastställs till stor del av media. Människor strävar till att vara estetiskt vackra med hjälp av kosmetika, kläder, solbränna och ibland till och med kirurgiska ingrepp. Haliza (2006) påstår att speciellt unga kvinnor lätt kan förbise sin hälsa i strävan till att bli vacker med dagens metoder.

6 Metoder

I nedanstående kapitel berättar respondenten om sina modeller, datainsamlingsmetoderna som är styling och fotografering, dataanalysmetoden som är bildanalys och om arbetets praktiska genomförande.

6.1 Modeller

I valet av modell har respondenten sökt modeller som påminner om originalpersonen till både utseende och utstrålning, så som man kan tänka sig att modellens utstrålning kan fångas på bild.

Som Kleopatramodell har respondenten valt Sarah Finnäs. Hon är 21 år gammal och 163 cm lång. Sarah har ljus, olivfärgad hud, mörkbruna ögon och mörkbrunt hår. Sarahs ögon är stora och hon har starkt markerade ögonbryn. Hon har en smal, spetsig näsa och haka. Hennes ansiktsform är oval. Kleopatra antas ha haft ett mediterrant utseende, och respondenten anser att den beskrivningen även passar in på Sarah. Hon har en sportig kroppstyp med betoning på benen.

Som Mata Harimodell har respondenten valt Marta Nuri, som är 21 år gammal och ca 160 cm lång. Marta har stora bruna ögon, och brunt hår, samt kraftigt markerade ögonbryn. Marta har fylliga läppar och aningen markerad näsa och hud som är mellanmörk. Martas drag är lite exotiska, i stil med Mata Haris.

Marie-Antoinettemodellen heter Tove Nyberg, och är 19 år gammal. Hon är ca 173 cm lång, med långa smala armar och ben. Både håret och huden är ljusa, med inslag av varma toner. Hon har stora blåa ögon, som sitter aningen långt ifrån varandra, precis som Marie-Antoinettes. Hon har en liten näsa, och hennes överläpp är mindre än underläppen.

6.2 Styling med smink, frisy och kläder

I detta kapitel beskrivs begreppen smink, hårstyling och styling med kläder, eftersom dessa är en del av datainsamlingsmetoderna. Metoderna har satt under samma tak av den orsaken att de alla påverkar slutresultatet och man måste använda sig av alla för att uppnå ett maximalt resultat. En vägande orsak är också önskan att hålla texten så kort och koncist som möjligt, och därför är det bättre att ha allt under samma kapitel med underrubriker så att det bara behövs en källa per metod. Därmed hålls texten smidigare i och med att för varje metod används endast en författare.

Smink

Grunden för en makeup är foundation. Foundationens primära uppgift är att jämna ut huden. Finns det mörka ringar under ögonen och ojämnheter i huden som inte blir täckta med foundation kan man dölja dessa med concealer. (Ericsson Wärn 2009, s. 66-68).

Vill man skulptera ansiktet gör det med skuggning och highlightning. Med skuggning kan man förminska och med highlight förstora. Rouget lägger man till för fräschare resultat och lite färg i ansiktet. Snyggast blir det om rouget appliceras på kindbenet. (Ericsson Wärn 2009, s. 69-82).

Då det kommer till ögonmakeup finns det många alternativ. Det finns det dock vissa basregler som det lönar sig att följa. Man ska sträva efter att alltid grunda med eyeprimer och basskugga, ända från fransroten till strax under ögonbrynet. Vill man skapa en vacker ögonmakeup på ett enkelt sätt kan man välja en mellanmörk ögonskugga och applicera i ögongloben. Efter det tar man en mörkare ögonskugga och applicerar den i yttre ögonvrån. Till slut kan man ta en riktigt mörk färg och måla längs med de övre ögonfransarna. I valet av färger är det alltid fint att välja kontrastfärger till ögonfärgen. Vill man ha lite extra sug i blicken kan man lägga till eyeliner. Innan maskaran kommer på kan man böja fransarna med en metallfransböjare. (Ericsson Wärn 2009, s. 85-94).

Ögonbrynen är som en ram för ansiktet, och därför är det viktigt att de är välvårdade. Man ska trimma ögonbrynen innan man lägger på makeupen. Det smidigaste sättet som ger bäst resultat är att plocka stråna med pincett. Ibland behöver ögonbrynen fyllas på lite, och då kan man använda penna eller skugga. Har man buskiga bryn kan det krävas att man trimmar dem lite med en sax. (Ericsson Wärn 2009, s. 95-100).

Då man ska sminka läpparna kan man välja att applicera hela paketet, som är läppenna, läppstift och läppglans. Under det kan man också grunda med en läppprimer. Att tänka på är att ifall ögonmakeupen är stark så håller man läpparna neutralare. Då gäller även det omvända, vill man ha starka läppar kan man tona ner ögonsminket. Till slut kommer det magiska knepet för att få pricken över i:et – pudret! Puder håller ihop makeupen samt gör att sminkningen håller längre. (Ericsson Wärn 2009, s. 105-115).

Hårstyling

Ett vackert, glänsande hår är en värdefull tillgång. Håret lämpar sig också bra som en modeaccessoar. Vill man ändra utseendet på sitt hår kan man välja att färga det, locka det,

platta det eller sätta upp det i en håruppsättning. Då man väljer frisyr kan det löna sig att fundera på vilken ansiktsform man har, och om det är något speciellt man vill dölja eller framhäva i ansiktet. Då det kommer till att börja styla håret kan man använda sig av olika verktyg. Grundläggande verktyg är borstar, kammar och hårspännen. (Ericsson Wärn 2009, s. 180; Wadeson 2003, ss. 3, 115-116).

Då man borstar håret får man bort knutar och håret blir generellt slätare. Kammar används främst som ett hjälpmedel vid styling, men har man en bredtandad kam kan den också användas till att reda ut ett trassligt hår. Spännen används för att sätta upp håret på olika sätt. För att få ett lyckat resultat lönar det sig att använda stylingprodukter. Hår mousse och hårspray är bra grunder att börja med. Man applicerar mouset i vått hår och fönar sedan håret torrt. Hårspray används oftast allra sist för att få frisyren att hållas på plats. Andra behändiga värmeverktyg, förutom hårfön, är plattjärn och locktång. Före man använder dem kan det dock löna sig att använda värmeskyddande medel i håret. (Wadeson 2003, s. 118-121).

Vill man locka hela håret behöver man hårspännen för att sektionera håret, en locktång och hårspray. Före man börjar med själva lockandet är det bra om håret är nytvättat och fönat torrt. Man måste börja med att sätta undan översta delen av håret, och börja med att locka det nedersta. Sedan då man lockat det nedersta tar man gradvis ner det uppsatta håret och lockar det också. Till slut då hela håret är lockat kan man försiktigt dra fingrarna igenom det, och spray det underifrån för att få lockarna att hållas. (Wadeson 2003, s. 152-153).

För en rufsig uppsättning börjar man med att välja ut en hårpasse och sprayar den med hårspray. Sedan tuperar man rötterna så mycket som det behövs, och försätter med det genom hela håret. Sedan snurrar man håret och sätter fast det med spännen. (Wadeson 2003, s. 195).

Kläder och styling

Att styla enligt modet kräver att man håller koll på vad som är i tidens anda, och man ska också våga kombinera på överraskande sätt. Man jobbar med kläderna, och man försöker att skapa en stämning. Det ultimata sättet att finna inspiration till en styling är att gå på det största modevisningarna. Därefter ska man inkorporera det i sin egen tolkning och från det ser man en stylists skicklighet. (Linnet Cox 2006, s. 74).

Då det kommer till kläder handlar det om att hitta rätta kläder för kroppsformen och stilen. Det handlar om att göra det bästa av figuren och att utnyttja linjerna på rätt sätt. Alla

människor har olika kroppsform, men det går att dela in de flesta i en specifik form som gör det lättare att välja rätt sorts kläder. Med kläder kan man också signalera sin status t.ex. sitt yrke, sin ekonomiska situation, eller så kan man välja att helt dölja dessa. Man brukar säga att modet speglar sin tid, men i och med att utomlands resor blivit vardag och informationen från media är massiv kan man inte direkt påstå att man i vår tid har någon speciell look. Istället tar man lite från våra idoler, lite från det förgångna och skapar sin egen stil. (Berghult 2002, s. 6; Salovaara 2005, s. 12).

6.3 Porträttfotografering

Ett porträtt är ett gemensamt arbete mellan fotografen och modellen. Det är väsentligt att förklara för modellen hur man tänkt den färdiga bilden, så att modellen blir delaktig av skapandet. Då man tar bilder på personer och kläder är det viktigt att se till att kläderna faller snyggt genom bilden. (Nilsson & Sjöstedt 1999, ss. 13-14, 61, 71, 98).

Kompositionen är en viktig del då man skapar en bild för att bildkomposition är ett hjälpmedel då man presenterar bildinnehållet. Genom komposition leder man blicken mot det väsentliga i bilden, och man får bilden att bli aptitlig och lättillgänglig för betraktaren. Alla bilder har en komposition, oberoende om den är bra eller dålig. Vare sig man är medveten eller ej, direkt man tar ett fotografi så har man genom att välja vad som är med i bilden komponerat den. (Sjöstedt 2001, s. 9-15).

Då man ska fotografera ett porträtt kan man börja med att fundera på om man vill fotografera inomhus eller utomhus. Att fotografera inomhus ger den fördelen att man kan ställa in ljuset precis som man vill ha det och man kan ändra bakgrunden efter behag. Många gånger är det även trevligare för både fotografen och modellen att man arbetar i studiomiljö. Att fotografera utomhus ger helt andra slags möjligheter. Utomhusmiljö ger potential till speciellt och vackert sken t.ex. ljus som silar igenom lövverket på ett träd och bildar ett intressant mönster. (Hedgecoe 2003, s. 258-260).

6.4 Bildanalys

De flesta vet vad en bild är, eller rättare sagt hur en bild ser ut. I vår del av världen är vi erfarna betraktare av bilder, eftersom vi stöter på bilder överallt. Att se och betrakta en bild är inte samma sak som att kunna tolka den. Bilder är kommunikationsmedier, med dem kan

en avsändare kommunicera med oss som mottagare. Bilden berättar något för oss. (Borgersen & Ellingsen 1994, s. 11).

Då man granskar en bild ser man ett tvådimensionellt plan, med ytor, linjer och punkter som företräder endera ett verkligt objekt, teori eller fenomen. För att ha möjlighet till att tyda bilden på rätt sätt behöver man ha kunskap och förståelse, och det är en nödvändighet att kunna se alla detaljer och vara i stånd att tolka dem för att sedan se allt som en givande enhet. (Eriksson & Göthlund 2004, s. 139).

Så vad är det man ser? Exempel kan vara människor, föremål, miljö och situation. Man kan också titta på bildestetiken. Exempel på vad man granskar då kan vara gestalten, placeringen, bildvinkeln, bildutsnittet, skärpan, blickriktningen, ljuset, kontrasten och färgen. (Carlsson & Koppfeldt 2008, s. 62).

En bild har vanligtvis två nivåer av tolkningsmöjligheter. Den första nivån där vi beskriver bildens innehåll, det som det flesta kan enas om då man ser på en bild kallas för denotation. Det är alltså en neutral och saklig beskrivning av en bild. Den andra nivån kallas för konnotation, och det är sådant som inte direkt kan pekas ut i bilden, men det flesta uppfattar det ändå. Det är så att säga bildens medbetydelse, oftast kollektiva associationer som är gemensamma för personer med en liknande kulturell bakgrund. (Carlsson & Koppfeldt 2008, s. 16-18).

6.5 Studiens praktiska genomförande

Styling/ fotograferingstillfällena har genomförts i följande ordning: Kleopatra, Mata Hari och Marie-Antoinette. Därför presenteras det praktiska genomförandet också i den ordningen till skillnad från resten av arbetet där ordningen är Kleopatra, Marie-Antoinette och Mata Hari, enligt vilken tid det levte med den äldsta först i tur.

Då respondenten läst färdigt böckerna om Kleopatra fanns en klar bild i huvudet hur stylingen och den färdiga bilden skulle se ut. Valet av modell var lätt. För att hitta passande kläder och accessoarer som stämde överens med visionen letades det både i Jakobstads butiker och på Nelly.com på nätet. Efter det sammanställde respondenten en moodboard/planeringskarta (se bilaga 1) och ritade hur bilden var tänkt att bli.

Till stylingen och fotograferingen användes skolans utrymmen, smink och hårstylingprodukter. Stylingen började med att modellen fick klä på sig klänningen, och sedan började respondenten locka modellens hår med locktång och pinna fast lockarna med

smygspännen för att de skulle hålla sin form medan håret svalnade. Efter att hela håret bearbetats på samma sätt var det sminkets tur. Ett tunt lager foundation applicerades över hela ansiktet, med betoning på näsan och området kring den. Efter det täcktes svagt anade ringar under ögonen med concealer. Efter det pudrades hela ansiktet med löspuder. Nästa steg var att forma ansiktet med ett skuggningspuder. Sedan gjordes ögonsminket genom att först applicera en ljus basskugga på partiet mellan fransarna upp till ögonbrynen. Därpå användes en ljus guldkimrande färg på hela det rörliga ögonlocket. Som skugga i ögonloben fick en mörkblå ögonskugga tjäna. Det mörkblåa mjukades upp med en mellanmörk grå ton som suddades in mot mitten av ögonlocket. Under ögat, nära den nedre fransraden, ramades ögonen in först med en mörk havsgrön skugga och förstärktes ytterligare med en mörkbrun skugga. Ögonsminket avslutades med eyeliner som drogs ut till en vinge och fransarna böjdes ordentligt och målades sedan med två lager svart maskara på både övre och nedre fransarna. Ögonbrynen fylldes ut aningen med en brynskugga. Läpparnas konturer förstärktes med en läppenna som är nära modellens egen läppfärg. Till sist duttades lite läppglans i samma nyans som läppennan och därmed var sminkningen klar. Respondenten framskred med arbetet genom att avlägsna smygspännen ur modellens hår och tupera igenom hela håret för att få mer volym i det. Därefter lades lockarna upp till en enkel men vacker uppsättning genom att spänna fast lockarna med spännen i roten av håret. Som ett diadem pinnades ett pärlhalsband fast nära modellens panna. Alla accessoarer kläddes på sina rätta platser.

Som fotostudio användes ett klassrum. Respondenten hade med sig en stol, ett bord, ett vinglas och en vinflaska som rekvisita till fotograferingen. Scenariot byggdes upp med hjälp av några blommor och färggranna dukar i bakgrunden och rekvisitan som medtagits fick vara i förgrunden tillsammans med modellen. Respondenten fotograferade själv alla bilder och till slut fångades visionen på bild och stylingtillfället och fotograferingen fullbordades.

Det andra fotograferingstillfället fullbordades genom Mata Hari-fotograferingen. Processen för datainsamlingen var liknande som med Kleopatra (respondenten läste böcker, sökte info, kläder, gjorde planering (se bilaga 2), hittade modell). Även vid detta tillfälle användes skolans smink och utrymmen. Respondenten började med håret genom att böja ut topparna med ett plattjärn. Håret förbereddes med värmeskyddande spray, och efter att håret var format sprayades det med hårspray för att frisyren skulle hållas. Sedan gjordes sminket. Som bas användes foundation, concealer, skuggning och transparent puder. Ögonen sminkades med mjukt mellanmörk nyans av lila, matt ögonskugga på ögonlockets rörliga del. Lite ljus ögonskugga applicerades under ögonbrynet. Ögat ramades in med eyeliner längs den övre

fransraden, och sedan applicerades maskaran på både övre och nedre fransarna. Ögonbrynen förstärktes med brynskugga och lite rouge duttades på kinderna. Läpparnas konturer fick förstärkning med en läppenna som var aningen mörkare än modellens egen färg på läpparna. Läppstift i en mörkröd nyans målades på. Efter att sminket var klart fick modellen klä på sig kläderna och smyckena. Fotograferingen genomfördes i samma klassrum som Kleopatra-fotograferingen. Som rekvisita hade respondenten med sig en spegel, två lampor, en bärbar dator och några parfymflaskor. Resten lånades från skolan. Det var sådant som skor, tyger, klädställning med kläder. Eftersom respondenten hade en väldigt klar bild av hur hon ville att bilden skulle se ut, tog det en stund innan fotograferingen började flyta på ordentligt. Till sist lyckades det, och respondenten ansåg att hon fångat sin vision på kamera.

Processen till Marie-Antoinette resultatet var knepigare. Från början hade respondenten velat hitta en blond modell med dreads, för att det skulle ha varit häftigt att laga ett slags håruppsättning av dem, och sätta i några blommor, och det skulle ha varit den moderna tolkningen av hennes ursprungliga frisyr. Men eftersom detta inte lyckades valdes en modell som hade många andra likheter med Marie-Antoinette, t.ex de långt isär sittande blå ögonen, munnen, vacker, ljus hud och så vidare. Insamlandet av inspiration gick trögt, eftersom det inte direkt fanns någon klar bild av hur resultatet skulle bli. Stylingtillfället utfördes med mycket mindre självklarhet än de två föregående. Denna gång skedde det i Jakobstad, hemma hos respondenten med egna produkter. Själva sminkningen var inte svår, lite concealer under ögonen och på någon ojämnheter i huden. En ljus, matt ögonskugga applicerades på ögonlockets rörliga del, och en mörkare mjukt rosa skugga i ögongloben. Ögonbrynen plockades lite, och förstärktes sedan med en ljusbrun brynskugga. En svart, flytande eyeliner fick förstärka ögonen, och marskara applicerades på fransarna. Modellen fick generöst med rouge, och till slut målades läpparna först med en läppenna nära modellens egna läppfärg och sedan applicerades ett naturligt, beige-rosa färgat läppglans. Håret borstades och en sned bena kammades. Hårspray fick släta till det hela och hålla håret på plats. Efter att modellen klätt på sig gick vi till skolparken och började fotografera. För själva bilden fanns en idé på ett ungefär (se bilaga 3), men det testades ändå ganska många olika varianter innan respondenten blev nöjd.

7 Resultatredovisning och tolkning

I resultatredovisningen kommer respondenten att presentera två bilder av varje stylingtillfälle. Det kommer följaktligen att finnas sex stycken bilder. Först görs en bildanalys och sedan ser man bild nummer ett, efter det görs nästa bildanalys och man kan se bild nummer två. Efter det kommer tolkningen. Bilderna kommer att presenteras i samma ordning som de görs i arbetet, först Kleopatra, sedan Marie-Antoinette och till slut Mata Hari. Resultaten tolkas mot de teoretiska utgångspunkterna och tidigare forskningarna. Resultatredovisningen och tolkningen tas upp i samma kapitel för att läsaren bättre ska kunna förstå texten.

7.1 Kleopatra

På den första bilden ser man en kvinna som sitter vid ett runt bord, och på bordet finns ett blått vinglas. I bakgrunden till höger om henne ser man en grön växt. På den vänstra sidan finns inget speciellt. Hon är placerad på bildens mitt. Kvinnan har på sig en guldfärgad paljettklänning, runt handlederna har hon armband och runt halsen ett halsband. På huvudet har hon ett diadem av pärlor. Hon har det mörka håret uppsatt i en rufsigt lockig frisyr, och hennes sminkning är åt det festligare hållet. Modellen ser rakt in i kameran, och hennes vaga leende är svårtolkat. Blicken är intensiv och nyfiken. Man får intrycket av att hennes intresse är väckt av det hon ser. Hennes hand är vid nacken, som att hon just är påväg att börja leka med håret – ett tydligt tecken på intresse. Hennes andra hand håller lätt i vinglasets. Man slås av modellens skönhet. Ljuset på bilden är disigt ljusguld.

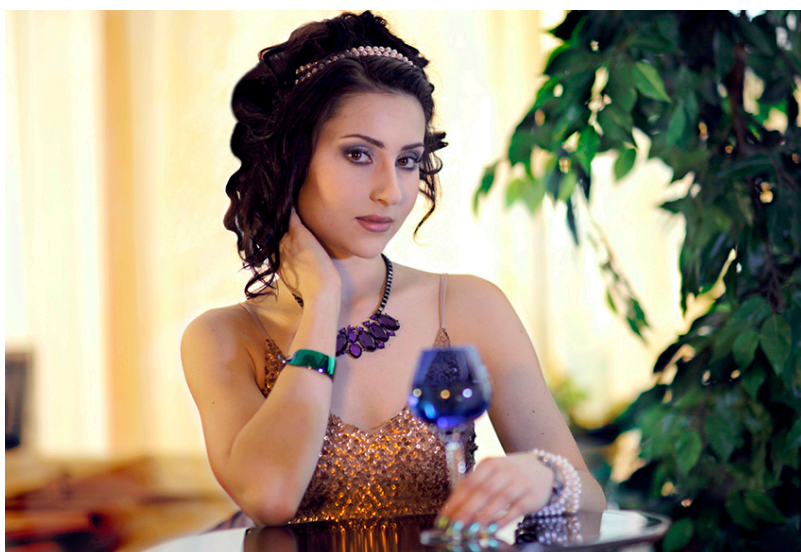

Bild 1 En glamorös kvinna i baren.

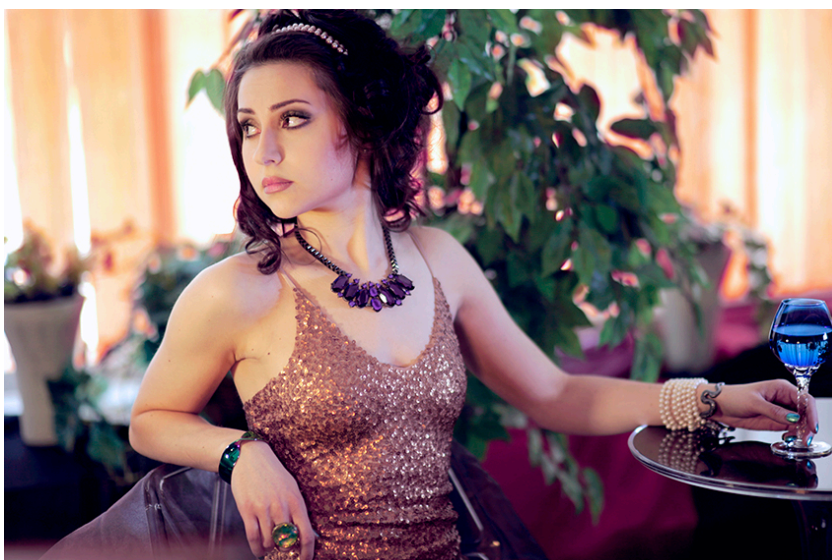

Bild 2 Kvinnans sällskap anländer.

På den andra bilden är iscensättningen lite annorlunda jämfört med den första bilden. Modellen är fortsättningsvis i mitten på bilden. Lite mer än halva bordet syns på högra sidan. På vänstra sidan ser man en kruk med en blomma i, och bakom modellen finns en stor grön växt. På denna bild ser modellen aningen uttråkad ut, och ser sig runt. Eventuellt har hon fått ögonen på den hon suttit och väntat på, och nu ser hon lite otåligt på honom.

Modellen som använts till denna styling har stora, bruna ögon, markerade ögonbryn, en lång och smal näsa och liten haka. Hennes hår är mörkbrunt och huden är ljus. Enligt Klynne (2009) hade Kleopatra stänk av orientaliskt blod sig, och således sägs det att hon hade ett mediterrant utseende med mörkt hår. Hennes näsa var lång och smal, och hon hade markerade ögonbryn. Respondenten har strävat efter att använda modeller som utseendemässigt påminner om originalpersonerna.

I bilderna ser man olika slags smycken, bland annat ett halsband, tre armband, en ring och ett hårsmycke. Enligt Schiff (2010) var Kleopatra väldigt glamourös, och hon tyckte om olika slags färggranna halvädalstenar, även pärlor föll henne i smaken. Dessa använde hon både i håret och som vanliga smycken. Respondenten har haft detta i bakhuvudet då stylingen planerats och genomförts och försökt att bland annat kombinera och styla de moderna smyckena på sättet som Kleopatra eventuellt skulle ha gjort.

På bilderna har modellen håret uppsatt i lösa, lite rufsiga lockar. Blickpunkten i sminket är på ögonsminket som är en fusion av smokey eyes och kattögon. Klynne (2009) berättar att på alla bilder som finns av Kleopatra har hon håret uppsatt i något som kallas melonfrisyr, och

vanligtvis hade hon några löst hängande lockar vid pannan. Nuotio (2010) säger att då Kleopatra sminkade sig använde hon svart galenit både på ögonlocket och ögonbrynen. Hon använde även mörkt blå färg på övre ögonlocken och starkt grön för att rama in ögat längs med undre fransraden. Respondentens mål förutom att göra vackra nyskapande tolkningar är att stylingarna också ser bra ut på själva modellerna.

Scenariot påminner om en bar eller restaurang, intrycket förstärks av vinglasen och det blanka bordet. Klynne (2009) berättar att Kleopatra och Antonius brukade ordna storslagna och vräkiga middagar och fester, ju glamourösare – desto bättre. Baserat på denna info har respondenten ordnat ett scenario som vagt påminner om en bar eller restaurang för att stämningen ska bli den rätta.

7.2 Marie-Antoinette

På bilden ser man en flicka, som blickar ut i det blå. I sin högra hand håller hon i något som kan vara en maskerad-eller teatermask. På fingret ser man en ring i form av en ros. Hon är klädd i en svart kavaj. I den suddiga förgrunden ser man växtlighet, likaså i bakgrunden. Flickan lutar sig mot en kant av sten. Fotot är taget utomhus, i en park. Solen som lyser genom bladverket bildar intressanta skuggor på flickans ansikte. Flickan har stora blåa ögon som sitter lång ifrån varandra, hon har en liten näsa och hennes mungipor pekar nedåt. Hennes färgsättning är ljus.

Bild 3 En teaterstuderande filosoferar i parken.

På den andra bilden ser flickan rakt in i kameran, hennes mun är lite öppen. Hon är placerad i mitten på bilden. I bakgrunden ser man grönt bladverk. Hon håller masken mot ansiktet. På denna bild ser man flickans ansiktsdrag tydligt. Hennes smala och graciösa handled och hand framhävs. Masken bildar en skugga på hennes högra axel. Flickan har väldigt oskyldiga ansiktsdrag, men hennes blick är intensiv.

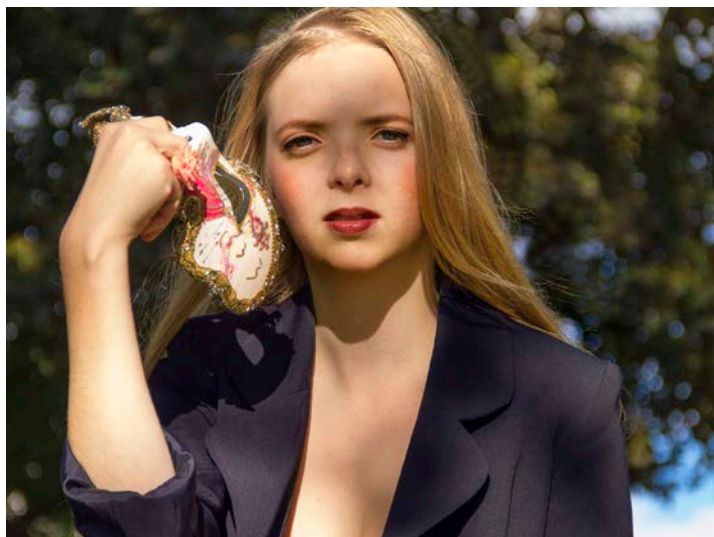

Bild 4 en tydligare bild av ansiktet.

Modellen på bilderna har stora, brett isärsittande ögon, en liten knappnäs och en liten mun och hon har långt, mörkblont hår. Modellens hand och handled ser graciösa och vackra ut. Marie-Antoinette hade stora blågrå ögon som satt långt från varandra, hennes hud, hals, de välskapta axlarna, armarna och händerna fann man oerhört behagfulla. Hennes hårfärg var askblond i barndomen men mörknade senare till ljusbrunt säger Fraser (2002). Man kan se att denna beskrivning av Marie-Antoinette långt överensstämmer med valet av modell till denna styling.

Då det kommer till makeupen i denna styling kan man konstatera att den är ganska naturlig, vilket passar denna modell suveränt. Främst lägger man märke till de röda kinderna och läpparna. Fraser (2002) berättar om en märkbar detalj i Marie-Antoinettes stil - rouget, som var så pass kraftigt att personer från andra hov blev bestörta. Rouget tonades inte ut på något sätt utan det skulle vara klart avgränsade cirklar som ibland kunde vara till och med scharlakansröda. Marie-Antoinette föredrog en enkel stil och hennes favoritfärger gick i pastellnyanser säger Fraser (2002). Där har dock respondenten inte följt Marie-Antoinettes preferenser då det kommit till valet av kläder i stylingen, utan istället valt en enkel svart kavaj för att markera enkelheten på ett modernt sätt.

Marie-Antoinette älskade vackra trädgårdar, och var också väldigt intresserad av teater, opera och balett. Amatörteater ingick i 1700-talets hovtraditioner berättar Fraser (2002). Stället som Marie-Antoinettefotograferingen skedde på är en park, bland annat vid en scen och gräsmatta. Modellen håller en teatermask i handen. Respondenten har tänkt sig att modellen ska föreställa en teaterstuderande som kommit till parken för att t.ex. fundera på kommande pjäser eller liknande

7.3 Mata Hari

På bilden ser man en kvinna som ser sig i spegeln och applicerar läppstift. Hon lutar sig framåt mot spegeln. Runt spegeln finns lampor, och man kan skimta ett par skor och lite av en datorskärm till höger. Modellen har på sig en svart keps med strasstenar, en svart topp i schiffong som är knuten i ryggen. Hennes smycken består av ett halsband som hänger ner längs med ryggen, ett armband och en ring. Kvinnan ser koncentrerad ut, som att det är ytterst viktigt att få läppstiftet på rätt plats. Hon har en vacker makeup, och håret hänger löst med lockar i topparna. Hennes färger är mot det mörkare hållet, hennes hud är olivfärgad och hon har mörkbrunt hår. Av scenariot kan man dra slutsatsen att kvinnan på bilden är på väg ut någonstans, troligen till något festligare tillfälle, eftersom hennes kläder också är åt det finare hållet. Av klädkombinationen kan man se att hon är modemedveten, och att hon bryr sig om sitt utseende.

Bild 5 Sista touchen innan utgång.

På den andra bilden sitter kvinnan och tittar sig i spegeln med ett leende. Det ser ut som att hon är klar med sminket, och hon är nöjd med det hon ser i spegeln. Man kan se mer av skorna och datorn, och man kan dessutom skymta ett par parfymflaskor.

Bild 6 It's perfect!

Modellen har stora, bruna ögon, markerade ögonbryn, ett brett leende och markerad näsa. Hennes hud är jämn och slät. Mata Hari hade ett ovalt ansikte, mörka och markerade ögonbryn och mörka ögon, en bred mun, från profilen sett ganska framträdande näsa och liten haka enligt Keay (1989). Kvinnor vars allmänna drag inte är för stora eller för små, har regelbundna och symmetriska ansiktsdrag anses vackra, men även stora ögon, liten näsa, fylliga läppar, smal haka, jämn och slät hud betraktas som vackra säger Haliza (2006) Eftersom målet varit att göra moderna tolkningar av de historiska kvinnorna har respondenten även behövt ta i beaktande vad som hör till dagens skönhetsideal. Baserat på denna beskrivning av Mata Hari har modellen liknande drag som även stämmer överens med vad Haliza (2006) skriver om ansiktsdrag som anses attraktiva i dagens läge.

Modellens smink i denna styling går i matta färger. Ögonsminket går i gråa och lila toner och ögonen förstärks på ett elegant sätt med eyeliner. Läpparna är mörkt röda och ögonbrynen är markerade. Håret är mörkt och lockat i topparna. Kannisto-Junka och Kokko (2006) berättar att på Mata Haris tid var det mode att håret skulle vara lockigt, och då det kom till sminket skulle huden se blek och sammetsaktig ut, ögonbrynen skulle vara markerade och helst inte alls plockas. Dessutom förstärkte man dem till exempel med kol. Ögonsminket skulle vara stort och sotigt, och färgerna som användes var huvudsakligen grått och svart, men även mörkt lila förekom. På läpparna använde man mörkt rött.

På bilden kan man se ett par skor och parfymer. Mata Hari gillade att shoppa och skor tycks ha varit något som låg henne nära hjärtat, det sägs att hon ägde över femhundra par. Givetvis handlade hon även annat, på inköpslistan fanns klänningar, hattar, smycken och pälsar enligt Keay (1989).

Keay (1989) berättar vidare att Mata Hari älskade uppmärksamhet och hade många älskare. Hon var mycket förtjust i lyxliv, och hellre flörtade hon runt och hade roligt än sysslade med intellektuella intressen. Därav fick respondenten idén att fotografera i detta scenario – kvinnan beundrar sig själv i spegeln, hon är kanske på väg till ett möte med en älskare, eller annars bara ut för att ha roligt.

7.4 Sammanfattning av resultatet

Syftet med denna studie är att på modeller skapa nytolkande stylingar av tre kända kvinnor från historien och att visa hur man genom styling kan få överfört stilen från dessa tidlösa ikoner till 2000-talet.

Då jag planerat mina stylingar har jag försökt tänka ut små historier om de moderna versionerna av de historiska kvinnorna. Kleopatra var väldigt glamorös då hon levde, och respondenten har tagit fasta på detta, men använt sig av moderna kläder och accessoarer. I sminket har liknande färger använts som Kleopatra hade, och ögonen är i fokus precis som hos henne, men sminkningen är sådan som föredras i vår tid.

Hos Marie-Antoinette har främst hennes intressen och fysiska yttre tagits i beaktande då bilden skapats. Marie-Antoinette älskade sin park och teater hörde till hennes favoritsysselsättningar. Tolkningen har skett på basis av detta. Man kan se det till exempel genom att i nytolkningen är Marie-Antoinette en teaterstuderande. Då det kommer till hennes stil kan man se att bland annat Marie-Antoinettes annars naturliga ansikte men med stark rouge har tolkats så att makeupen är diskret med betoning på rouget och läpparna.

Mata Hari som älskade lyxliv, uppmärksamhet, män och att shoppa har tolkats till en bloggerska som är påväg ut och ha roligt. Hennes smink är en modernare och elegantare version av det som var på modet på Mata Haris tid. Man kan också se på kläderna att de är aktuella. Hattar var på modet då Mata Hari var som mest omtyckt, och i sina föreställningar använde hon sig av en huvudbonad med glittrande stenar, därav bland annat valet till nytolkningens keps.

Mitt syfte är också att jag själv ska få göra ett så kreativt slutarbete som möjligt inom mina egna preferensramar. Det här ska resultera i ett inspirationsbok för personer inom branschen och andra som kan vara intresserade av skönhet och mode. På bilderna kan man se respondentens nytolkande stylingar. Nytolkningarna har genomförts med hjälp av smink, hårstyling och klädstyling och blivit förevigade genom fotografering. I tolkningen kan man läsa motiveringarna till bildernas olika element, som är en kombination av fakta från de teoretiska utgångspunkterna och den egna visionen. Respondenten har således fått göra ett mycket kreativt slutarbete som resulterat i en inspirationsbok.

8 Kritisk granskning

I nedanstående kapitel granskas arbetet enligt Larssons (1994) kvalitetskriterier i kvalitativa studier. Utan föreställningar om kvalitet i vetenskapliga arbeten kan forskare inte göra ett gott arbete. Därför är de väsentliga. Kriterierna som ansågs mest passande är följande: perspektivmedvetenhet, intern logik, innebördsrikedom och empirisk förankring.

Larsson (2004) säger att bakom varje beskrivning av verkligheten finns ett perspektiv. Det betyder att fakta alltid är perspektivberoende. Genom att tydligt klargöra förförståelsen gör man utgångspunkten för tolkningen tydlig. Det är omöjligt för forskaren att presentera all sin förförståelse, så i princip försöker man avgränsa sig till det som är relevant. Redan vid första mötet med det som ska tolkas har vi en idé om vad det betyder, en förförståelse. Den förändras sedan i tolkningsprocessen.

Innan arbetets början fanns vissa föreställningar om personerna som respondenten forskat om, och dessa har förändrats i samband med processen. Respondenten har fått en mycket rikare helhetsuppfattning om personerna respondenten forskat om. Dock är texten som producerats på basis av respondentens nya förståelse avgränsad till text som är mest relevant för läsaren.

I och med att de teoretiska utgångspunkterna är starkt färgade av ett utseenderelaterat perspektiv finns allmän information och historia om de aktuella personerna i kapitlet teoretisk bakgrund. På detta sätt får läsaren en bättre helhetbild. Även en kort genomgång av begreppet estetik tas upp eftersom det är en viktig aspekt av arbetet.

Larsson (2004) säger att enligt den interna logiken bör det finnas harmoni mellan forskningsfrågan, datainsamlingen och analystekniken. Dock vill man ändå att forskningsfrågorna ska styra valet av datainsamlingen och analystekniken. Viss kritik har dock riktats mot detta påstående, eftersom det medför en del problem. Ett bättre sätt att formulera innebörden av intern logik är att påstå att harmoni bör råda mellan forskningsfrågan, antaganden om forskning och det studerande fenomenets natur, datainsamlingen samt analystekniken. Viktigt är att alla delar passar in i helheten – varje del har sin roll som bygger upp en fungerande enhet.

I detta arbete finns ingen forskningsfråga, men genom syftet har valet av datainsamlingsmetoderna och analysmetoderna varit lätt att göra. Eftersom detta arbete är respondentens första examensarbete har det sannerligen existerat antaganden om hur

forskning bör göras. Dock anser respondenten att det under processen tillkommit mer förståelse för hur det går till.

Som datainsamlingsmetod har styling och fotografering använts. Respondenten har själv gjort sminket, håret, valt kläderna samt fotograferat. Före varje styling och fotograferingstillfälle har respondenten gjort en planeringskarta för att ha en bättre överblick och för att lättare kunna uppnå det tänkta slutresultatet. Som dataanalysmetod har bildanalys använts, vilket respondenten anser är ett passande redskap för tolkningen.

Respondenten anser att det satts mest tid på att samla fakta till de teoretiska utgångspunkterna och den teoretiska bakgrunden, men det har varit nödvändigt för att uppnå ett resultat som respondenten kan vara nöjd med, och för att tolkningen ska kunna ske på ett lämpligt sätt. Eftersom styling och fotografering är något som respondenten anser sig kunna från förut var det lätt att hitta träffande information för att läsaren ska förstå vad som gjorts. Alla delar har inte nödvändigtvis den perfekta harmonin mellan sig, i och med att det satts så mycket tid på de teoretiska utgångspunkterna och mindre tid på kapitlen om styling och fotografering. Respondenten anser dock att de ändå fyller sin del i helheten och utgör en bra enhet.

Då respondenten skrivit de teoretiska utgångspunkterna och bakgrunden har målet varit att skriva klar, enkel, sammanhängande och fortgående text med väsentligt innehåll, och det ändamålet tycker respondenten att har uppnåtts. Det har krävts väldigt mycket läsande för att respondenten själv ska förstå vad det är som bör tas med, men respondenten anser att den som läser detta arbete får en grundläggande baskunskap och en historisk inblick. Då respondenten skrev estetikkapitlet har det först tagits upp allmänt om estetiken, som tangerar konsten, sedan har det gjorts en övergång till estetik som de flesta tänker på idag – skönhet. Från estetikkapitlet har det inte använts något till tolkningen, eftersom det är sådan grundläggande kunskap om estetik. Det är dock ett viktigt kapitel för det ger läsaren ett perspektiv som behövs då man ser och läser detta arbete. Däremot från de vetenskapliga artiklarna om estetik och skönhet har respondenten kunnat använda sig av artiklarnas innehåll till tolkningarna istället.

Enligt Larsson (2004) handlar kvalitativa studiers resultat ofta om att gestalta något på ett sätt så att nya innebörder uppstår. Av den orsaken bör uppmärksamheten speciellt fästas på hur innebörder framställs. En väsentlig kvalitet är då innebördsrikedomen. Viktigt är att beskrivningarna är fylliga så att man kan förstå vad de betyder. De ska vara rika på innebörd, men med nyanserna i behåll. Dessutom ska man sträva till att beskriva fenomen som de

verkligen framträder och försöka bortse från teorier och fördomar man kan ha om en företeelse.

I detta examensarbete har målet varit att skapa nytolkningar av tidlösa ikoners stil, med andra ord har stilar och utseenden gestaltats på nya sätt – nya innebörder har uppstått. Respondenten anser att tolkningen är tydlig och grundläggande och det är lätt för läsaren att hänga med i resonemanget. Då man läst de teoretiska utgångspunkterna kan man se hur tolkningen hänger ihop med gestaltningen av den nya innebörden. Resultatet är tolkat mot de teoretiska utgångspunkterna vilket betyder att fenomenen blivit beskrivna som de verkligen framträder, samtidigt som den egna visionen tydligt kommer fram i bilderna.

Larsson (2004) förklarar att empirisk förankring handlar om överensstämmelse mellan verklighet och tolkning. Dock går det att tolka verkligheten på flera olika sätt, förutsatt att det är inom rimliga ramar. För att åstadkomma en trovärdig analys är det gynnsamt att använda flera samstämmiga källor.

Verkligheten som tolkningarna baserar sig på är vad författaren har skrivit i sina böcker och vetenskapliga artiklar som respondenten använt. Givetvis har respondenten inte kunnat använda sig av all fakta som kommit fram om personerna, utan varit tvungen att begränsa element för varje styling för att kunna bygga upp en fungerande stilhelhet samt bild. Eftersom det går att tolka verkligheten på flera olika sätt så länge som det hålls inom rimliga ramar anser respondenten att tolkningar är trovärdiga, även om det tagits fasta på lite olika saker från de teoretiska utgångspunkterna och de vetenskapliga artiklarna.

Källorna som använts är alla samstämmiga vilket resulterat i att tolkningen var lätt att utföra. Information som respondenten hittat från böcker och artiklar har alla i princip haft samma innehåll, vilket gjorde det lätt att bygga upp en fungerande helhet och sedan tolka utgående från den. Det går dock att diskutera ifall det alltid är bra att källorna är samstämmiga, för om källorna inte är det kan det skapa en intressantare diskussion och ge ett bättre djup till arbetet. Anledningen till att källorna i detta arbete är samstämmiga är troligtvis för att den tidigare forskningen inte innehåller vetenskapliga forskningar utan artiklar, som förmodligen mer eller mindre baserar sig på böcker.

9 Diskussion

I detta kapitel kommer jag att jämföra resultaten med arbetets syfte, reflektera kring de teoretiska utgångspunkterna och den teoretiska bakgrunden. Jag kommer även att berätta mina tankar om stylingarna, hur jag från början planerat att göra några saker men som sedan inte blev av, några förbättringsförslag och vidare forskningsförslag. Tillslut har jag några personliga reflektioner om arbetsprocessen.

Som man kan se i mitt arbete har jag lyckats producera tre nytolkande stylingar av kvinnorna från historien. Man kan börja undra på vilket sätt stylingarna är moderna och nutida. Arbetsprocessen till stylingarna har varit följande: jag har läst om originalpersonerna och skrivit upp detaljer om deras stil och utseende. En viss vision har uppkommit, men den kan till en viss del ha ändrat då jag börjat söka efter kläder och accessoarer. Dessa har jag skaffat från Nelly.com och från Jakobstads klädbutiker, vilket betyder att i tillskaffningsmomentet har de varit ytterst nutida. Därmed kan man dra slutsatsen att jag har lyckats producera tre stylingar som kan ses som moderna. Jag har också uppfyllt syftet att jag själv ska få göra ett så kreativt arbete som möjligt inom mina egna preferensramar. Detta eftersom jag för att kunna åstadkomma stylingarna fått använda mig av mina kunskaper inom sminkning, hårstyling, klädstyling och fotografering. Detta har dessutom resulterat i en bok med olika bilder från styling- och fotograferingstillfället. Boken kan man titta i för nöjes skull eller om man behöver få inspiration och således passar den till alla som kan vara intresserade av mode och skönhet.

Då jag planerat mina stylingar har jag försökt tänka ut små historier om de moderna versionerna av de historiska kvinnorna. Kleopatra som var en självsäker, ståtlig, glamourös och smart kvinna som tyckte om att roa sig, har i min styling och fotografering fått bli en glamourös kvinna som sitter med ett glas vin på en restaurang eller liknande. Hon väntar kanske på sin date för att ha en rolig och givande kväll. Marie-Antoinette som älskade pastellfärger, trädgårdar och att roa sig med teater har i min styling fått bli en teaterstuderande som tycker om att klä sig minimalistiskt eftersom det i vissa kretsar anses passande för kulturella personer. Hon har gått till en park och sitter eventuellt och filosoferar om kommande pjäser. Runt henne kan man se vackra blommor i olika färger, hennes kärlek för pastellfärger kommer upp i teatermasken hon håller i handen samt den rosa ringen. Mata Hari älskade uppmärksamhet, lyxliv och män. Då hon höll föreställningar hade hon glittrande scenkläder och utanför scen klädde hon sig högst antagligen i det senaste modet

eftersom det sägs att hon ägde upp till 500 par skor och hon tyckte även om pälsar och hattar. I min nytolkning föreställer jag mig kanske en modebloggerska eftersom jag anser att många (inte alla) tycker om uppmärksamheten och tycker om att visa vad de har på sig varje dag genom att ladda upp bilder. I min tolkning kan man se en kvinna som sminkar sig, hon är just påväg ut någonstans och har klätt sig i en spännande klädkombination, något som är typiskt vår tid då allt kan anses som trendigt.

Från allra första början, var idén till detta arbete en vision om den moderna Marie-Antoinette. Stylingen skulle göras på en tjej med vita dreads, som skulle sättas upp i något slags uppsättning med blommor i. Hon skulle sitta i en park eller trädgård i gräset och bilden skulle fotograferas uppifrån så att håret och ansiktet skulle vara i fokus. Dock fann jag aldrig en passande modell till det, och valde en annan flicka som istället ser nästan identisk ut med vissa målningar som finns att finna på Marie-Antoinette. Dock anser jag själv att den stylingen blev den sämsta av de tre, ironiskt nog.

Förbättringsförslag till mitt arbete är att jag kunde ha gjort flera stylingar, något som jag hade tänkt från början, men som sedan inte blev av eftersom texten jag skrev blev så omfattande. Om jag skulle ha använt mig av en fotograf skulle det ha förenklat processen, men eftersom jag tycker om att fotografera ville jag göra det själv. Jag önskar också att jag funnit en modell med dreads till Marie-Antoinettestylingen. Alternativt kunde jag ha använt mig av någon annan person som skulle ha passat bättre ihop med helheten, för nu har jag två mörka modeller och en ljus. Dock tycker jag att den motiveringen inte är tillräckligt övertygande för att kasta bort den tid och möda som krävdes för att läsa och skriva om Marie-Antoinette.

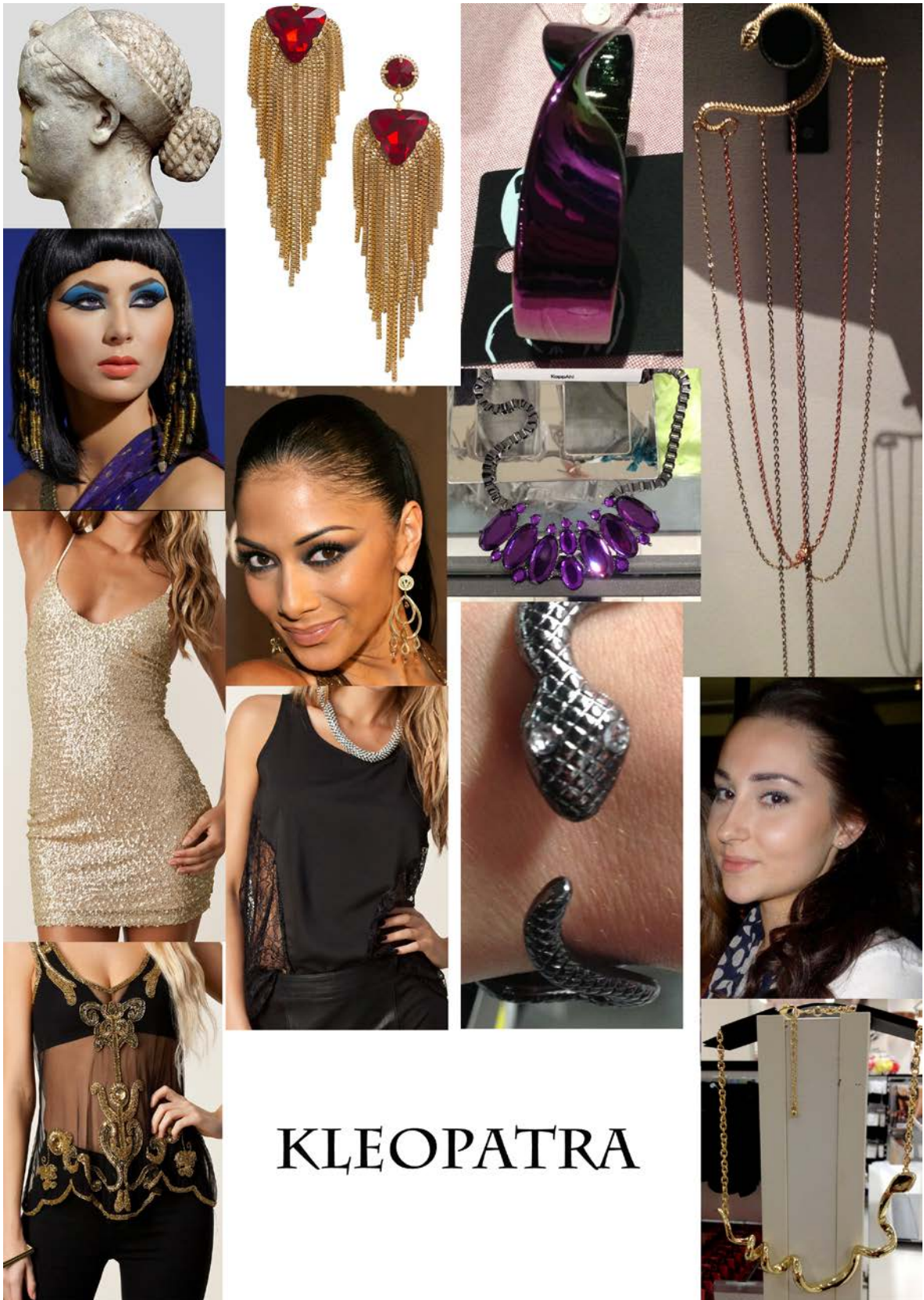
Vidare forskningsförslag kunde vara att göra en liknande uppgift men med män, t.ex David Bowie, Salvador Dali eller vem man nu råkar finna speciell eller intressant.

Detta arbete har varit en lång process för mig där jag lärt mig många nya saker, både om mig själv och hur man effektivt studerar och skriver, något som jag aldrig varit bra på. Och jag har funnit en ny självsäkerhet då det kommer till studier. Under åren som jag studerat till estenom har jag fasat för dagen då slutarbetet ska börja skrivas, och filosoferat kring poängen av göra ett examensarbete. Nu då det är över kan jag konstatera att det är en väldigt lärorik upplevelse, och man mognar väldigt mycket under processen. Det är en fin avslutning för studierna, och efter det att man har slutfört sitt examensarbete känner man en ny självsäkerhet, man har faktist klarat av att skriva det. Jag är stolt över mitt arbete, och till framtida studerande som har denna process framför sig önskar jag – Lycka till!

Källförteckning:

- Amiel, B. (2006). Misunderstood Marie-Antoinette. *Maclean's*, 119(44), 48-50.
- Bale, K. (2010). *Estetik: En introduktion*. Göteborg: Daidalos AB.
- Barker, N. (1993). 'Let them eat cake': The mythical Marie-Antoinette and the French Revolution. *Historian* vol, 55 (4) 709.
- Barth, R. (2005). *Historian suurnaiset*. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino OY.
- Borgersen, T. & Ellingsen, H. (1994). *Bildanalys: Didaktik och metod*. Studentlitteratur: Lund
- Bäsén, A. (2011). *Allt du behöver veta om skönhetsingrepp: från botox, fillers och laser till kirurgi*. Stockholm: Norstedts.
- Brown, C. (2011). *Skönhetens mask: Historia om kropp och själ, ideal och verklighet*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- Carlsson, A. & Koppfeldt, T. (2008). *Visuell retorik: Bilden i reklam, nyheter och livsstilsmedia*. Malmö: Liber AB
- Coveney, D (1999). Mata Hari consorted with many prominent men, but none stepped forward to save her from a firing squad. *Military History* vol 16 issue 1
- Eco, U. (2004). *Om skönhet*. Brombergs.
- Englis, B., Solomon, M. & Ashmore, R. (2006). Beauty before the eyes of beholders: The cultural encoding of beauty types in magazine advertising and music television. *Journal of Advertising*, 2 (23) 49
- Ericsson Wärn, K. (2009). *Skönhetsbibeln*. Italien: Bonnier fakta.
- Eriksson, Y. & Göthlund, A. (2004). *Möten med bilder*. Lund. Studentlitteratur.
- Fraser, A. (2002). *Marie-Antoinette*. Stockholm: Forum.
- Haliza, MR. (2006). Beauty or Health: A personal view. *Malaysian Family Physician*, 1 (1), 42-44
- Hedgecoe, J. (2003). *Valokuvaajan suuri käsikirja*. Karkkila: Kustannus-Mäkelä Oy

- Hughes-Hallet, L. (2006). Cleopatra's make-over. *History today*, 56 (8), 70-71
- Kannisto-Junka, S. & Kokko, E. (2006). *Puuteria & Papiljotteja: Kauneuden, kosmetiikan ja kampaamoalan historia*. Helsingfors: Pinni Lehti/ Lareas Oy.
- Keay, J. (1989). *Sanningen om Mata Hari: Hennes liv och kärleksaffärer i spionernas värld*. (u.a.): Info Books AB.
- Klynne, A. (2009). *Kleopatra: Liv och legend*. Stockholm: Prisma.
- Linnet Cox, S. (2006). *Photo styling: How to Build Your Career and Succeed*. New York: Allworth Press.
- Nuotio, U. (2009). *Kerro, kerro kuvastin: Kauneudenhoidon käsikirja*. Keuruu: Otava.
- Salovaara, J. (2005). *Näytä hyvältä: Pukeutumisopas naiselle*. Keuruu: Otava.
- Schiff, S. (2011). *Kleopatra: Ett liv*. Stockholm : Bazar Förlag AB.
- Sjöstedt, U. (2001). *Fotoskolan: komposition*. Borås: Natur och kultur/LTs förlag.
- Wadson, J. (2003). *Hair flare: Style secrets of the professionals: how to have healthy, great-looking hair*. London: Annes Publishing Ltd.
- Walker, S. (2001). Cleopatra: From history to Myth. *History Today* vol. 51 issue 4, 6
- Wall, G. (2007). *Historiens största spioner: Den otroliga sanningen bakom rubrikerna*. Falun: ScandBook A.

KLEOPATRA

MARIE-ANTOINETTE

Bilaga 3

MATA HARI

